

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
De heer ir. E.D. Wiebes MBA
Postbus 20401
2500 EK 's-Gravenhage

Den Haag,

Aantal bijlagen : 1
Ons kenmerk : ACM/UIT/534178
Contactpersoon : [Vertrouwelijk] [Vertrouwelijk] | [Vertrouwelijk] en
: [Vertrouwelijk] [Vertrouwelijk] | [Vertrouwelijk]
Onderwerp : ACM/19/034739 Uitvoerings- en handhavingstoets Besluit

Geachte heer Wiebes,

Op 28 december 2019 heeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: de ACM) het conceptbesluit grensoverschrijdend net NL - VK na Brexit (hierna: het Besluit) ontvangen. De ACM maakt graag gebruik van de gelegenheid om een uitvoerings- en handhaafbaarheidstoets op het Besluit te doen. In deze brief vindt u de eerste resultaten van het onderzoek van ACM naar de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van het Besluit. De ACM plaatst daarbij de kanttekening dat zij zeer kort de tijd heeft gehad voor het onderzoek en sluit daarom niet uit dat zij op een later moment nog aanvullende opmerkingen heeft over de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van het Besluit.

De ACM gaat hierna in op de volgende punten:

1. Toepassing bepalingen Gaswet en Elektriciteitswet 1998 ter implementatie van EU-recht;
2. Grondslag voor verplichtingen beheerder landelijk gastransportnet resp. landelijk hoogspanningsnet;
3. Ontvlechting, certificering en aanwijzing;
4. Toezicht en handhaving reeds geregeld;
5. Introductie van "punt" ter bepaling van de reikwijdte van de bepalingen over het transport van gas;
6. Reikwijdte van hoofdstuk 2 van het Besluit;
7. Uitzondering op ontvlechtigingsvereisten;
8. Besluit ACM over balanceringsregels;
9. Inspanningsverplichtingen voor de beheerder;
10. Geen aansluiting.

Algemene punten

Toepassing bepalingen Gaswet en Elektriciteitswet 1998 ter implementatie van EU-recht

In het Besluit wordt ervan uitgegaan dat de bepalingen uit de Gaswet en Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet) die betrekking hebben op interconnector-beheerders, na een Brexit niet langer gelden voor de gas- en elektriciteitsverbindingen tussen Nederland en het VK. In het Besluit zijn daarom onder meer bepalingen opgenomen die bepalingen uit de Gaswet en de Elektriciteitswet

1998 vervangen voor toepassing op verbindingen met het VK. De grondslag voor dit Besluit zal met inwerkingtreding van de Brexit Verzamelwet aan de Gaswet en de E-wet worden toegevoegd. Volgens het voorstel voor deze wet¹ zullen artikel 2b van de Gaswet en artikel 10Aa van de E-wet dan worden aangevuld met de bepaling dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels kunnen worden gesteld “met betrekking tot de werking en exploitatie van een landsgrensoverschrijdend net dat de grens met een derde land overschrijdt en de beheerder van dat net, voor zover deze regels nodig zijn voor het functioneren en de exploitatie van dat net of voor het functioneren van die beheerder.”

Voor de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van het Besluit is van belang dat de verbindingen met het VK na de Brexit niet meer aangemerkt kunnen worden als landsgrensoverschrijdende (gastransport)netten en de beheerders van deze verbindingen niet meer als interconnector-beheerders, zoals bedoeld in de E-wet en de Gaswet. In de nota van toelichting bij het Besluit is gesteld dat een landsgrensoverschrijdend net met een derde land, geen landgrensoverschrijdend (gastransport)net is, als bedoeld in de Gaswet en de E-wet, maar een eigenstandig begrip. De nota van toelichting wijst er voorts op dat de definitie van interconnector-beheerder onlosmakelijk is verbonden met de Europese definitie van dit begrip, volgens welke een interconnector alleen betrekking heeft op verbindingen tussen lidstaten.

Volgens de ACM blijkt uit de Gaswet en de E-wet zelf niet duidelijk dat het begrip van landsgrensoverschrijdend (gastransport)net en het begrip interconnector-beheerder na een Brexit niet meer van toepassing zijn op verbindingen met het VK. De E-wet definieert een interconnector-beheerder als de “beheerder van een landsgrensoverschrijdend net dat geen deel uitmaakt van het landelijk hoogspanningsnet”. Een landsgrensoverschrijdend (gastransport)net is blijkens de definities in de E-wet en de Gaswet een net dat de grens van tenminste twee landen overschrijdt om de netten van die landen te koppelen. Anders dan in de Europese richtlijnen, zijn deze begrippen niet beperkt tot verbindingen tussen lidstaten. De verbindingen met het VK en de beheerders van deze verbindingen lijken daarmee op grond van de E-wet en de Gaswet ook na een Brexit nog steeds te kunnen kwalificeren als landgrensoverschrijdende (gastransport)netten, respectievelijk interconnector-beheerders. Dit kan volgens de ACM leiden tot onduidelijkheid bij betrokken partijen en daardoor de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van het Besluit bemoeilijken.

Volledigheidshalve merkt de ACM in aanvulling op het voorgaande op dat zij ervan uit gaat dat het de bedoeling is dat alle bepalingen in de E-wet en Gaswet (en daarop gebaseerde regelgeving) die nu op (de beheerders van) de verbindingen met het VK van toepassing zijn en *niet* hun oorsprong hebben in de kwalificatie als landsgrensoverschrijdend net of interconnector-beheerder, ook na de Brexit van toepassing blijven. Te denken valt dan aan definities, bijvoorbeeld van het begrip aansluiting en het begrip afnemer, en de bepalingen die zich richten tot aangeslotenen of afnemers. Mocht dit niet de bedoeling zijn, dan verzoekt de ACM u om dit te verduidelijken en zonodig het Besluit aan te passen.

Grondslag voor verplichtingen beheerder landelijk gastransportnet resp. landelijk hoogspanningsnet

In hoofdstuk 2 en 3 van het Besluit zijn bepalingen opgenomen die zien op het sluiten van een overeenkomst tussen de beheerder en de beheerder van het landelijk gastransportnet en het landelijk hoogspanningsnet. In dat kader worden ook aan de beheerder van het landelijk gastransportnet en de beheerder van het landelijk hoogspanningsnet verplichtingen opgelegd. De

---

¹ Kamerstukken 35084, nr. 2.

ACM betwijfelt of het Besluit grondslag geeft om verplichtingen op te leggen aan de beheerders van het landelijk gastransportnet en het landelijk hoogspanningsnet.

Artikel 2b, zevende lid, van de Gaswet en artikel 10Aa, achtste lid, van de E-wet, zoals deze luiden in het voorstel voor de Verzamelwet Brexit, geven volgens de ACM alleen een wettelijke basis om regels te stellen met betrekking tot de werking en exploitatie van een landsgrensoverschrijdend net dat de grens met een derde land overschrijdt en de beheerder van dat landsgrensoverschrijdende net. Volgens de ACM zou de verplichting tot het sluiten van een overeenkomst zich enkel kunnen richten tot de beheerder van het landsgrensoverschrijdende net, waarbij de beheerder van het landelijk gastransportnet en het landelijk hoogspanningsnet uitsluitend genoemd kan worden als wederpartij. In het licht van het voorgaande betwijfelt de ACM of de in het Besluit opgenomen verplichtingen voor de beheerders van het landelijke gastransportnet en het landelijke hoogspanningsnet handhaafbaar zijn.

Ontvlechting, certificering en aanwijzing

In artikel 5 zijn de ontvlechtingseisen opgenomen voor de beheerder van een landsgrensoverschrijdende net dat de grens met het VK overschrijdt en waardoor gas wordt getransporteerd. Voor de beheerder van het landsgrensoverschrijdende elektriciteitsnet dat de grens met het VK overschrijdt, ontbreken deze vereisten. De ACM kan hierop derhalve dan ook niet handhaven.

Uitgaande van het standpunt dat alle de bepalingen die zich richten tot interconnector-beheerders en landsgrensoverschrijdende (gastransport)netten na de Brexit niet meer gelden voor (beheerders van) verbindingen met het VK, zijn ook de huidige wetsbepalingen en besluiten met betrekking tot de aanwijzing en certificering niet meer van toepassing. Als u het wenselijk vindt dat de aanwijzing- en certificeringssystematiek blijft gelden voor beheerders van verbindingen met het VK, dan wijst de ACM erop dat bepalingen daartoe op dit moment ontbreken in het Besluit. Als de ACM de beheerders niet certificeert, wordt niet actief beoordeeld of aan de ontvlechtingseisen is voldaan. Daarnaast zijn de beheerders ook niet verplicht om aan de ACM te melden als er wijzigingen zijn die van invloed kunnen zijn op de certificering en daarmee op de ontvlechtingseisen.

Toezicht en handhaving reeds geregeld

De ACM is aangewezen als toezichthouder op de Gaswet, de Elektriciteitswet en het bepaalde bij of krachtens deze wetten. Het Besluit valt ook onder het toezicht van de ACM. In de Gaswet en E-wet zijn handhavingsinstrumenten vastgelegd voor het bepaalde bij of *krachtens* deze wetten. De bevoegdheid tot het opleggen van een last onder dwangsom en een boete ter handhaving van de Gaswet en E-wet is geregeld in artikel 60ac en 60ad van de Gaswet en artikel 77h en 77i van de E-wet. Deze artikelen vormen geen implementatie van EU-recht. Daarom zijn deze artikelen van toepassing, ook als uitgegaan wordt van het standpunt dat alle implementatie van EU-recht komt te vervallen. De ACM meent daarom dat artikel 34 van het Besluit over het opleggen van bestuurlijke boetes bij overtreding van het besluit onnodig is. Daarnaast vraagt de ACM zich af of artikel 34 van het Besluit uitvoerbaar is, aangezien de inzet van handhavingsinstrumenten zoals het opleggen van boetes volgens de ACM in beginsel wordt geregeld via wetten in formele zin en niet via materiële wetgeving.

Punten m.b.t. het landsgrensoverschrijdend net gas

Introductie van het begrip “punt”

In het Besluit wordt het begrip “punt” geïntroduceerd en gedefinieerd, waarvan entry- en exit punten zijn uitgesloten. De ACM vraagt zich af of deze definitie zonder meer juridisch houdbaar is. Niet valt uit te sluiten dat uit het Europese recht volgt dat bijvoorbeeld de plek waar het gas de Europese interne energiemarkt verlaat, beschouwd moet worden als een exit punt naar een derde land. De invoering van de definitie van het nieuwe begrip “punt” en de daarmee gepaard gaande onduidelijkheid kan voor de ACM voor problemen rondom de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van het Besluit zorgen.

Reikwijdte van hoofdstuk 2 van het Besluit

Naast de mogelijke onduidelijkheid over het begrip “punt”, kan ook de toepassing van deze term in artikel 3 van het Besluit tot onduidelijkheden bij de uitvoering en handhaving van het Besluit leiden. In dit artikel is de reikwijdte van hoofdstuk 2 van het Besluit vastgelegd en wordt bepaald dat het betrekking heeft op het landsgrensoverschrijdende net *vanaf* het punt waar het gas op Nederlands grondgebied wordt ingevoed of onttrokken *tot* het punt waar het gas het Nederlands grondgebied verlaat. Allereerst is van belang dat de reikwijdte van het Besluit volgens de ACM ook het punt zelf omvat, omdat meerdere bepalingen van toepassing zijn op het punt.

Daarbij kan volgens de ACM de term “punt” niet gebruikt worden voor de plek waar het gas het Nederlands grondgebied verlaat. De definitie van “punt” luidt namelijk: “het fysieke punt, niet zijnde een entry- of exit punt, waar het gas wordt ingevoed of onttrokken”. De plek waar het gas het Nederlandse grondgebied verlaat lijkt de ACM geen fysiek punt waar gas wordt ingevoed of onttrokken. Bovendien merkt de ACM op dat door de formulering van artikel 3 van het Besluit de (niet fysieke) reverse flow buiten de toepassing van dit Besluit valt. Tot slot vraagt de ACM zich af tot waar het Nederlands grondgebied zich strekt; onduidelijk voor de ACM is of dit ook de territoriale wateren omvat.

Volgens de ACM is het niet nodig om met betrekking tot de reikwijdte van hoofdstuk 2 van het Besluit aan te geven op welk deel van het landsgrensoverschrijdend net het Besluit van toepassing is. Alle bepalingen zijn van toepassing op de netbeheerder of op het “punt”. De reikwijdte hoofdstuk 2 van het besluit kan zich hiertoe beperken.

Uitzondering op ontvlechtingseisen

Artikel 6 van hoofdstuk 2 van het Besluit bevat een uitzondering op de ontvlechtingseisen van artikel 5. Artikel 5 richt zich hierbij op een groep zoals bedoeld in artikel 24b van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Artikel 6 spreekt over een verticaal geïntegreerd bedrijf. ACM neemt aan dat met verticaal geïntegreerd bedrijf wordt bedoeld op een groep, zoals in artikel 5 bedoeld. Om onduidelijkheid hierover bij de uitvoering en handhaving te voorkomen, verzoekt de ACM ook in artikel 6 aan te sluiten bij de begrippen die in artikel 5 zijn gebruikt.

Besluit ACM over balanceringsregels

Volgens artikel 7, vierde lid, van het Besluit moet de ACM goedkeuring verlenen aan het voorstel van de netbeheerder over de balanceringsregels. Het vijfde lid verplicht de ACM om dit besluit op de datum van de inwerkingtreding van het Besluit te nemen. Deze verplichting is volgens de ACM niet uitvoerbaar. Voorafgaand aan het goedkeuringsbesluit moet de beheerder een voorstel indienen. Tot inwerkingtreding van dit Besluit is er geen plicht voor de beheerder om een voorstel in te dienen, zodat de ACM ook geen goedkeuring kan verlenen. Pas na inwerkingtreding van het

Besluit kan de ACM het door de netbeheerder ingediende voorstel over balanceringsregels beoordelen en goedkeuren. De ACM is daarmee niet in staat om bij inwerkingtreding van het Besluit goedkeuring te verlenen aan het voorstel van de netbeheerder over balanceringsregels.

Inspanningsverplichtingen voor de beheerder

Enkele bepalingen in hoofdstuk 2 zijn nu geformuleerd als een inspanningsverplichting. Volgens de ACM zijn dergelijke inspanningsverplichtingen lastig te handhaven.

Punt m.b.t. het landsgrensoverschrijdend net elektriciteit

Geen aansluiting

In artikel 23 van het Besluit wordt bepaald dat de beheerder beschikt over een koppeling met het landelijke transmissiesysteem voor elektriciteit, maar geen aansluiting. De ACM acht het wenselijk dat de beheerder van het landsgrensoverschrijdende met het VK ook in de toekomst als aangeslotene wordt gekwalificeerd op het landelijke hoogspanningsnet. De reden is dat er een aantal regels geldt voor aangeslotenen, zoals voor tarieven of het veroorzaken van onbalans. Doordat de verbinding van het landsgrensoverschrijdend net niet meer als aansluiting wordt gekwalificeerd in het Besluit, is onduidelijk aan welke regels de beheerder dan wel moet voldoen. Dit maakt handhaving moeilijk.

Conclusie

De ACM acht het Besluit uitvoerbaar en handhaafbaar, indien u bij de verdere vormgeving daarvan voorzieningen treft om de door ACM gesignaleerde (potentiële) uitvoerings- en handhavingsproblemen te voorkomen.

Naar verwachting zal dit Besluit geen extra financiële en personele gevolgen hebben voor de ACM.

Heeft u vragen?

Neem dan contact op met [Vertrouwelijk], telefoonnummer [Vertrouwelijk], e-mailadres [Vertrouwelijk] of [Vertrouwelijk], telefoonnummer [Vertrouwelijk], e-mailadres [Vertrouwelijk] | die uw zaak in behandeling hebben. Uw zaak is geregistreerd onder zaaknummer ACM/19/034739. Wilt u dit nummer vermelden als u contact met ons opneemt?

Den Haag,
Datum: 14 januari 2019

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze:
w.g.

dr. F.J.H. Don
bestuurslid

Besluit van 2019, houdende regels met betrekking tot de werking en exploitatie van een landsgrensoverschrijdend net dat de grens met het Verenigd Koninkrijk overschrijdt en de beheerder van dat net in verband met de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie (Besluit grensoverschrijdend net NL - Verenigd Koninkrijk na Brexit)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Economische Zaken van , nr. WJZ ;

Gelet op de artikelen 10Aa, achtste lid, van de Elektriciteitswet 1998 en 2b, zevende lid, van de Gaswet;

De Raad van State gehoord (advies van , nr.);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Economische Zaken van , nr. WJZ ;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1 (Definities algemeen)

Voor de doeleinden van dit besluit en de daarop berustende bepalingen zijn de volgende definities van toepassing:

- "Landsgrensoverschrijdend net dat de grens met het Verenigd Koninkrijk overschrijdt": een landsgrensoverschrijdend net dat de grens met een derde land overschrijdt als bedoeld in artikel 10Aa, achtste lid, van de Elektriciteitswet 1998 dan wel artikel 2b, zevende lid, van de Gaswet;
- "Beheerder van een landsgrensoverschrijdend net dat de grens met het Verenigd Koninkrijk overschrijdt": de beheerder als bedoeld in artikel 3 dan wel artikel 22;
- "landelijk netbeheerder": de netbeheerder van het landelijk gastransportnet, als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Gaswet, dan wel de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet, als bedoeld in artikel 10, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998.

Artikel 2 (onafhankelijkheid tov landelijk netbeheerder)

1. Een landsgrensoverschrijdend net dat de grens met het Verenigd Koninkrijk overschrijdt is eigendom van een natuurlijke of rechtspersoon die op zijn minst qua rechtsvorm gescheiden is van de landelijk netbeheerder waar het aan gekoppeld is.
2. Een beheerder van een landsgrensoverschrijdend net dat de grens met het Verenigd Koninkrijk overschrijdt handelt onafhankelijk van een landelijk netbeheerder .
3. De overeenkomsten tussen een beheerder van een landsgrensoverschrijdend net dat de grens met het Verenigd Koninkrijk overschrijdt en een landelijk netbeheerder kunnen een goed netbeheer door de landelijk netbeheerder niet schaden, zijn niet-discriminatoir en marktconform.
4. De exploitatie van een landsgrensoverschrijdend net dat de grens met het Verenigd Koninkrijk overschrijdt gaat niet ten koste van de mededinging of de efficiënte werking van de elektriciteit- dan wel gasmarkt, en is niet nadelig voor de efficiënte werking van een netten van een landelijk netbeheerder.

Hoofdstuk 2 – bepalingen over transport van gas via landsgrensoverschrijdend net NL - Verenigd Koninkrijk

Paragraaf 1. Algemeen

Artikel 3 (reikwijdte)

Dit hoofdstuk is van toepassing op de beheerder van een landsgrensoverschrijdend net dat de grens met het Verenigd Koninkrijk overschrijdt en waardoor gas wordt getransporteerd en heeft betrekking op dat net vanaf het punt waar het gas op Nederlands grondgebied wordt ingevoerd of onttrokken tot het punt waar het gas het Nederlands grondgebied verlaat.

Artikel 4 (begrippen)

Voor de doeleinden van dit hoofdstuk en de daarop berustende bepalingen zijn de volgende definities van toepassing:

- „de beheerder“: de beheerder van een landsgrensoverschrijdend net dat de grens met het Verenigd Koninkrijk overschrijdt en waardoor gas wordt getransporteerd;
- „net“: landsgrensoverschrijdend net dat de grens met het Verenigd Koninkrijk overschrijdt en waardoor gas wordt getransporteerd;
- „netbeheerder van het aangrenzende, landelijk gastransportnet“: de beheerder van het landelijk gastransportnet in het Verenigd Koninkrijk;
- „netbeheerder van het landelijk gastransportnet“: de netbeheerder van het landelijk gastransportnet, als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Gaswet;
- „punt“: het fysieke punt, niet zijnde een entry- of exitpunt, waar het gas wordt ingevoerd of onttrokken;
- „uitzonderlijke gebeurtenis“: elke niet-geplande gebeurtenis die niet redelijkerwijs te controleren of te voorkomen is en die gedurende een beperkte periode een capaciteitsvermindering kan veroorzaken waardoor de hoeveelheid of de kwaliteit van het gas in een bepaald punt worden beïnvloed, met mogelijke effecten op de interacties tussen transmissiesysteembeheerders en tussen transmissiesysteembeheerders en netgebruikers;
- „lopende verschilrekening“: een rekening tussen de beheerder en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet, te gebruiken om de stuurafwijkingen in een punt te beheren teneinde de allocatie van capaciteit te vereenvoudigen;
- „stuurafwijking“: het verschil tussen de hoeveelheid gas die de beheerder en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet voornemens waren te doen stromen, en de gemeten hoeveelheid.

Artikel 5 (Ontvlechting)

1. De beheerder maakt geen deel uit van een groep als bedoeld in artikel 24b van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek waartoe ook een rechtspersoon of vennootschap behoort die in Nederland gas produceert of levert of daarin handelt.
2. Rechtspersonen en vennootschappen die deel uitmaken van een groep als bedoeld in artikel 24b van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek waartoe ook een rechtspersoon of vennootschap behoort die in Nederland gas produceert of levert of daarin handelt, houden geen aandelen in de beheerder of in een rechtspersoon die deel uitmaakt van een groep waartoe ook de beheerder behoort en nemen niet deel in een vennootschap die deel uitmaakt van een groep waartoe ook de beheerder behoort.
3. De beheerder en met de beheerder verbonden groepsmaatschappijen als bedoeld in artikel 24b van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek:
  - a) houden geen aandelen in een rechtspersoon die in Nederland gas produceert of levert of daarin handelt of in een rechtspersoon die deel uitmaakt van een groep waartoe ook een rechtspersoon behoort die in Nederland gas produceert of levert of daarin handelt;
  - b) nemen niet deel in een vennootschap die in Nederland gas produceert of levert of daarin handelt of in een vennootschap die deel uitmaakt van een groep waartoe ook een rechtspersoon of vennootschap behoort die in Nederland gas produceert of levert of daarin handelt.

Artikel 6 (Uitzondering Uniper)

1. Wanneer de beheerder in afwijking van artikel 5 deel uitmaakt van een verticaal geïntegreerd bedrijf moet hij met betrekking tot zijn rechtsvorm, organisatie en besluitvorming, onafhankelijk zijn van andere, niet met het net verband houdende activiteiten. Deze regels houden geen verplichting in om de eigendom van de activa van dit net af te scheiden van het verticaal geïntegreerde bedrijf.
2. Teneinde de onafhankelijkheid van de beheerder te waarborgen, gelden de volgende minimumcriteria:
  - a) de personen die verantwoordelijk zijn voor het bestuur van de beheerder maken geen deel uit van bedrijfsstructuren van het geïntegreerde aardgasbedrijf die direct of indirect verantwoordelijk zijn voor het dagelijkse beheer van de productie, distributie en levering van aardgas;

- b) er worden passende maatregelen genomen om ervoor te zorgen dat op zodanige wijze rekening wordt gehouden met de professionele belangen van de personen die verantwoordelijk zijn voor het bestuur van de beheerder dat gewaarborgd is dat zij onafhankelijk kunnen functioneren;
- c) de beheerder beschikt over effectieve bevoegdheden om onafhankelijk van het geïntegreerde gasbedrijf besluiten te nemen met betrekking tot de activa die nodig zijn voor de exploitatie, het onderhoud en de ontwikkeling van het net. Dit vormt geen beletsel voor passende coördinatieregelingen die ervoor moeten zorgen dat de rechten van de moedermaatschappij op economisch toezicht en beheertoezicht met betrekking tot het rendement van de investering in een dochtermaatschappij beschermd worden. Dit houdt met name in dat de moedermaatschappij goedkeuring kan hechten aan het jaarlijks financieel plan, of elk equivalent instrument, van de beheerder en globale limieten kan vaststellen betreffende de schuldenlast van haar dochtermaatschappij. Dit houdt niet in dat de moedermaatschappij instructies kan geven betreffende de dagelijkse bedrijfsvoering, noch betreffende afzonderlijke beslissingen over de aanleg of de verbetering van het net die niet verder gaan dan de voorwaarden van het goedgekeurd financieel plan, of elk equivalent instrument.
- d) de beheerder stelt een nalevingsprogramma vast met maatregelen om te waarborgen dat discriminerend gedrag uitgesloten is, en zorgt ervoor dat er adequaat toezicht wordt gehouden op de naleving ervan. Het programma bevat de specifieke verplichtingen van de werknemers ter verwezenlijking van die doelstelling. De persoon of instantie die verantwoordelijk is voor het toezicht op het nalevingsprogramma dient bij de Autoriteit Consument en Markt jaarlijks een verslag in waarin de genomen maatregelen worden uiteengezet. Dit verslag wordt gepubliceerd.

Artikel 7 (methoden en voorwaarden voor de balancerings)

1. De beheerder heeft tot taak het in evenwicht houden van het net op basis van de door hem opgestelde balanceringsregels.
2. De balanceringsregels zijn eerlijk, niet-discriminatoir, marktgericht en transparant, zijn gebaseerd op objectieve criteria, een afspiegeling van de werkelijke systeembehoeften, rekening houdend met de voor de beheerder beschikbare hulpmiddelen.
3. De beheerder stuurt een voorstel aan Autoriteit Consument en Markt voor de balanceringsregels, als bedoeld in het tweede lid.
4. Autoriteit Consument en Markt verleent de goedkeuring indien uit toetsing blijkt dat de balanceringsregels voldoen aan de voorwaarden, genoemd in het tweede lid.
6. Autoriteit Consument en Markt neemt op de datum van inwerkingtreding van dit besluit een besluit over de balanceringsregels.
5. De beheerder publiceert op een geschikte wijze en op een voor ieder toegankelijke website de door Autoriteit Consument en Markt goedgekeurde balanceringsregels direct na inwerkingtreding.

Paragraaf 2. Interoperabiliteit

Artikel 8 (Algemene bepalingen)

De beheerder en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet sluiten voor minimaal de volgende voorwaarden en bepalingen een overeenkomst voor het punt, met inachtneming van de artikelen 9 tot en met 15:

- a) voorschriften voor het beheersen van de gasstroom;
- b) meetbeginselen ter bepaling van gashoeveelheden en -kwaliteit;
- c) regels voor de toewijzing van gashoeveelheden;
- d) communicatieprocedures in het geval van uitzonderlijke gebeurtenissen;
- e) beslechting van geschillen in het kader van de overeenkomst;
- f) wijzigingsprocedure voor de overeenkomst.

Artikel 9 (Informatieverplichting)

1. De beheerder en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet identificeren de in de overeenkomst vervatte informatie die een direct effect heeft op de gebruikers van het net en stellen hen daarvan in kennis.
2. Alvorens zij een overeenkomst, met daarin vervat de in artikel 8, onder d) en e), bedoelde regels, sluiten of wijzigen, nodigen de beheerder en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet de gebruikers van het net uit om minimaal twee maanden voordat de overeenkomst is gesloten of gewijzigd, opmerkingen te maken over de voorgestelde tekst met betrekking tot deze regels. Wanneer zij haar overeenkomst sluit of wijzigt, houden de beheerder en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet rekening met de opmerkingen van de gebruikers van het net.

3. De in artikel 8 bedoelde verplichte voorwaarden van de overeenkomst, of alle wijzigingen daarvan, worden binnen tien dagen na de sluiting of wijziging van de overeenkomst door de beheerder medegedeeld aan Autoriteit Consument en Markt. Op verzoek van Autoriteit Consument en Markt deelt de beheerder ook binnen een termijn van tien dagen de overeenkomst mee.

Artikel 10 (Voorschriften voor het beheersen van de gasstroom)

1. Met betrekking tot het beheersen van de gasstroom zorgen de beheerder en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet ervoor dat:

- a) voorschriften worden vastgesteld om een gecontroleerde, nauwkeurige, voorspelbare en efficiënte gasstroom over het punt mogelijk te maken;
- b) voorschriften worden vastgesteld voor de sturing van de gasstroom over het punt en voor het minimaliseren van verstoringen van de stroom volgend uit het matchingsproces;
- c) de beheerder of de netbeheerder van het landelijk gastransportnet wordt aangewezen voor het sturen van de gasstroom over het punt.

2. Om de gasstroom te sturen, beslist de beheerder of de netbeheerder van het landelijk gastransportnet, die overeenkomstig het eerste lid, onderdeel c, is aangewezen, over de hoeveelheid en de richting van de gasstroom voor het punt en voor elk uur van de gasdag en waakt ervoor dat de beheerder of de netbeheerder van het landelijk gastransportnet, die niet overeenkomstig het eerste lid, onderdeel c, is aangewezen, de contractuele verplichtingen inzake druk in acht neemt:

- a) op een niveau van nauwkeurigheid dat voldoende hoog ligt om de stuurafwijking te minimaliseren; en
- b) op een niveau van stabiliteit dat in overeenstemming is met een efficiënt gebruik van het net en het landelijk gastransportnet.

3. De hoeveelheid en richting van de gasstroom die de beheerder en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet zijn overeengekomen, weerspiegelt:

- a) het resultaat van het matchingsproces;
- b) de correctie van de lopende verschilrekening;
- c) alle efficiënte regelingen voor het beheersen van de gasstroom tussen de beheerder en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet met het oog op het op- en afregelen (ramp-up, ramp-down), de minimumstroomwaarde, het splitsen van de stroom in een virtueel punt, als dat aanwezig is, en/of de wisseling van stroomrichting of de efficiëntie van de operationele kosten;
- d) alle regelingen voor het beheer van grensoverschrijdende handelsbeperkingen ten gevolge van gaskwaliteitsverschillen overeenkomstig artikel 15 en/of odorisatiepraktijken overeenkomstig artikel 16.

4. De beheerder of de netbeheerder van het landelijk gastransportnet kan ertoe besluiten de hoeveelheid gas of de richting van de gasstroom, of beide, te wijzigen wanneer dit nodig is om:

- a) te voldoen aan de bepalingen van de voor het punt geldende nationale veiligheidswetgeving of veiligheidswetgeving van de Unie;
- b) te voldoen aan de voorschriften die zijn neergelegd in de noodplannen en preventieve actieplannen;
- c) te reageren wanneer het net of het landelijk gastransportnet getroffen wordt door een uitzonderlijke gebeurtenis.

Artikel 11 (Meetbeginselen voor gashoeveelheid en -kwaliteit)

1. Met betrekking tot de meetbeginselen voor volume, energie en gaskwaliteit zorgen de beheerder en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet ervoor dat de voor het punt geldende meetnormen duidelijk zijn vastgesteld en omschreven;

2. De beheerder, is belast met de installatie, het beheer en het onderhoud van de meetapparatuur. Op deze beheerder berust de verplichting om alle informatie en gegevens met betrekking tot de meting van gasstromen in het punt tijdig en met een vastgestelde frequentie ter beschikking te stellen aan de netbeheerder van het landelijk gastransportnet en de netbeheerder van het aangrenzende, landelijk gastransportnet.

3. Bij de installatie, het beheer en het onderhoud van de meetapparatuur in een punt wordt rekening gehouden met de technische eisen die bij nationale regelgeving aan de beheerder en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet zijn opgelegd.

4. De beheerder streeft naar overeenstemming met de netbeheerder van het landelijk gastransportnet en de netbeheerder van het aangrenzende, landelijk gastransportnet basismetbeginselen, die minimaal de volgende elementen omvatten:

- a) een beschrijving van het meetstation, met onder meer een beschrijving van de te gebruiken meet- en analyseapparatuur en nadere bijzonderheden over reserveapparatuur die bij storingen van de hoofdapparatuur kan worden gebruikt;

- b) de gaskwaliteitsparameters en het te meten volume en de te meten energie-inhoud, alsook het meetbereik en de maximaal toegestane fout of onzekerheidsmarge waarbinnen de meetapparatuur werkt, de meetfrequentie, de gebruikte eenheden en overeenkomstig welke normen de metingen gebeuren, en de eventueel te gebruiken conversiefactoren;
- c) de procedures en methoden die zullen worden gebruikt om de niet rechtstreeks gemeten parameters te berekenen;
- d) een beschrijving van de methode die wordt gebruikt voor de berekening van de maximaal toegestane fout of onzekerheid bij de bepaling van de getransporteerde energie;
- e) een beschrijving van het voor de te meten parameters gebruikte proces van gegevensvalidatie;
- f) de regelingen voor de validatie van de meting en de kwaliteitsborging, inclusief de verificatie- en aanpassingsprocedures waarover de beheerder, de netbeheerder van het landelijk gastransportnet en de netbeheerder van het aangrenzende, landelijk gastransportnet overeenstemming streven te bereiken;
- g) de manier waarop gegevens, inclusief frequentie en inhoud, worden uitgewisseld tussen de beheerder, de netbeheerder van het landelijk gastransportnet en de netbeheerder van het aangrenzende, landelijk gastransportnet wat de gemeten parameters betreft;
- h) de specifieke lijst van signalen en alarmen die door de beheerder die de meetapparatuur beheert, moet worden doorgegeven aan de netbeheerder van het landelijk gastransportnet en de netbeheerder van het aangrenzende, landelijk gastransportnet;
- i) de methode voor de bepaling van een meetcorrectie en alle daaropvolgende procedures die vereist kunnen zijn in een tijdelijke situatie waarin de meetapparatuur foutief blijkt te hebben gewerkt (een te lage of een te hoge meting die buiten het vastgestelde onzekerheidsbereik valt). De netbeheerder van het landelijk gastransportnet neemt dan passende actie om deze situatie te beëindigen;
- j) voor de beheerders geldende regels in het geval van storing van de meetapparatuur;
- k) voor de beheerder geldende regels voor:
  - i) toegang tot de meetfaciliteit;
  - ii) aanvullende verificaties van de meetfaciliteit;
  - iii) aanpassing van de meetfaciliteit;
  - iv) aanwezigheid tijdens kalibratie- en onderhoudswerkzaamheden aan de meetfaciliteit.

Artikel 12 (Voorschriften voor de toewijzing van gashoeveelheden)

1. Met betrekking tot de toewijzing van gashoeveelheden sluiten de beheerder en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet een overeenkomst de consistentie tussen de toegewezen hoeveelheden aan beide zijden van het punt te waarborgen.
2. Tenzij door de beheerder en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet in hun overeenkomst anderszins is overeengekomen, gebruiken de beheerder en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet een lopende verschilrekening. De beheerder of de netbeheerder van het landelijk gastransportnet die de meetapparatuur onder zijn hoede heeft, herberekent de lopende verschilrekening op basis van de gevalideerde hoeveelheden en deelt het resultaat mede aan de beheerder of de netbeheerder van het landelijk gastransportnet
3. Wanneer een lopende verschilrekening wordt gebruikt:
  - a) wordt de stuurafwijking gealloceerd aan een lopende verschilrekening van de beheerder en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet en zijn de toewijzingen die door de beheerder en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet aan hun respectieve gebruikers moeten worden toegekend, gelijk aan de bevestigde hoeveelheden;
  - b) handhaven de beheerder en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet een balans van de lopende verschilrekening die zo dicht mogelijk bij nul ligt;
  - c) wordt bij de vaststelling van de grenzen van de lopende verschilrekening rekening gehouden met de kenmerken van het punt, en met name met:
    - i) de fysieke kenmerken van het punt;
    - ii) de leidingbuffercapaciteit van het net en het landelijk gastransportnet;
    - iii) de totale technische capaciteiten in het punt;
    - iv) de dynamiek van de gasstroom van het net en het landelijk gastransportnet. Wanneer de vastgestelde grenzen van de lopende verschilrekening zijn bereikt, kunnen de beheerder en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet overeenkomen de desbetreffende grenswaarden te verhogen teneinde toewijzingen aan gebruikers toe te kennen die gelijk zijn aan hun bevestigde hoeveelheden, dan wel kunnen zij hoeveelheden aan de gebruikers toewijzen die op evenredige wijze zijn gebaseerd op de gemeten hoeveelheid gas die overeenkomstig de meetapparatuur van de beheerder per tijdsperiode fysiek over het punt heeft gestroomd.
4. De beheerder en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet kunnen overeenkomen om een andere toewijzingsregel dan de lopende verschilrekening te handhaven of toe te passen, op voorwaarde dat deze regel gepubliceerd is en dat de gebruikers zijn uitgenodigd om binnen een

termijn van ten minste twee maanden na publicatie van de toewijzingsregel hun opmerkingen over de voorgestelde toewijzingsregel te maken.

Artikel 13 (Communicatieprocedures in het geval van uitzonderlijke gebeurtenissen)

1. De beheerder streeft naar vaststelling van communicatieprocedures met de netbeheerder van het aangrenzende, landelijk gastransportnet, die een snelle en gelijktijdige communicatie in het geval van uitzonderlijke gebeurtenissen vergemakkelijken.
2. Op de beheerder rust de verplichting om, als zij getroffen wordt door een uitzonderlijke gebeurtenis, de netbeheerder van het landelijk gastransportnet en de netbeheerder van het aangrenzende, landelijk gastransportnet in kennis te stellen van deze uitzonderlijke gebeurtenis en alle nodige informatie te verstrekken over:
  - a) het eventuele effect op de hoeveelheden en kwaliteit van het gas dat door het punt kan worden getransporteerd;
  - b) het verwachte en feitelijke einde van de uitzonderlijke gebeurtenis.

Artikel 14 (Wijzigingsprocedure)

De beheerder en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet stellen een transparante en gedetailleerde procedure voor de wijziging van hun overeenkomst vast.

Artikel 15 (gaskwaliteitsverschillen)

1. De beheerder en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet streven naar samenwerking met de netbeheerder van het aangrenzende, landelijk gastransportnet om beperkingen van de grensoverschrijdende handel tussen Nederland en het Verenigd Koninkrijk ten gevolge van gaskwaliteitsverschillen te voorkomen. De desbetreffende acties, door de beheerder en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet bij de uitvoering van hun standaardactiviteiten geïnitieerd en uitgevoerd, kunnen onder meer uitruil (swapping) en menging (co-mingling) omvatten.
2. Wanneer een beperking van de grensoverschrijdende handel ten gevolge van gaskwaliteitsverschillen niet kan worden vermeden, informeren de beheerder en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet Autoriteit Consument en Markt.
3. Autoriteit Consument en Markt kan de beheerder en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet opdragen om binnen een tijdsbestek van twaalf maanden successievelijk de onder:
  - a) tot en met e) bedoelde maatregelen te treffen:
    - a) samenwerking en uitwerking van technisch haalbare opties, zonder een wijziging van de gaskwaliteitspecificaties, wat nadere afspraken over de gasstroom en gasbehandeling kan inhouden met als doel een einde te maken aan de erkende beperking;
    - b) gezamenlijke uitvoering van een kosten-batenanalyse inzake de technisch haalbare opties, met als doel in economische zin doeltreffende oplossingen uit te werken met daarbij een uitsplitsing van de kosten en baten onder de categorieën van betrokken partijen;
    - c) opstelling van een raming van de uitvoeringstijd voor elke potentiële optie;
    - d) uitvoering van een openbare raadpleging over de geïdentificeerde haalbare oplossingen, en vervolgens rekening houden met de resultaten van die raadpleging;
    - e) indiening van een gezamenlijk voorstel om een einde te maken aan de erkende beperking, met inbegrip van een tijdschema voor de tenuitvoerlegging, gebaseerd op de kosten-batenanalyse en de resultaten van de openbare raadpleging.

Artikel 16 (odorisatiepraktijken)

1. De beheerder en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet streven naar samenwerking met de netbeheerder van het aangrenzende, landelijk gastransportnet om beperkingen van de grensoverschrijdende handel tussen Nederland en het Verenigd Koninkrijk ten gevolge van onderling verschillende odorisatiepraktijken te vermijden.
2. Wanneer een beperking van de grensoverschrijdende handel tussen Nederland en het Verenigd Koninkrijk, ten gevolge van onderling verschillende odorisatiepraktijken niet kan worden vermeden, informeren de beheerder en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet Autoriteit Consument en Markt en Onze Minister.

Paragraaf 3. Uitwisseling van gegevens

Artikel 17 (Gemeenschappelijk stelsel van eenheden)

1. De beheerder gebruikt het in dit artikel gedefinieerde gemeenschappelijk stelsel van eenheden.
2. Voor de parameters druk, temperatuur, volume, calorische bovenwaarde, energie en Wobbe-index gebruikt de beheerder de volgende eenheden:

- a) druk: bar
- b) temperatuur: °C (graden Celsius)
- c) volume: m³
- d) calorische bovenwaarde (GCV): kWh/m³
- e) energie: kWh (gebaseerd op de GCV)
- f) Wobbe-index: kWh/m³ (gebaseerd op de GCV).

Wat druk betreft, geeft de beheerder aan of de waarde verwijst naar absolute druk (bar (a)) of relatieve druk (bar (g)). De referentieomstandigheden voor volume zijn 0 °C en 1,01325 bar (a). Voor calorische bovenwaarde, energie en Wobbe-index is de standaard verbrandingsreferentietemperatuur 25 °C. Wanneer de beheerder gegevens inzake volume, calorische bovenwaarde, energie en Wobbe-index mededeelt of publiceert, specificeert zij de referentieomstandigheden waaronder deze waarden zijn berekend.

3. De beheerder, de netbeheerder van het landelijk gastransportnet en Autoriteit Consument en Markt kunnen overeenkomen het gebruik van andere referentieomstandigheden voor de uitwisseling van gegevens te gebruiken.

Artikel 18 (Gegevensuitwisseling)

De beheerder publiceert op een geschikte wijze en op een voor ieder toegankelijke website, ten minste de volgende gegevens:

- a) een gedetailleerde beschrijving van het net;
- b) informatie over gaskwaliteit en drukeisen;
- c) de regels voor koppeling met het net;
- d) alle informatie betreffende voorgestelde en/of werkelijke wijzigingen van de diensten of voorwaarden;
- e) informatie over waar zich, naar de ervaring leert, fysieke congestie kan voordoen.

Artikel 19 (Gemeenschappelijke oplossingen voor de uitwisseling van gegevens)

1. Afhankelijk van de in artikel 18, neergelegde gegevensuitwisselingseisen publicatievereisten kunnen één of meer van de volgende types van gegevensuitwisseling worden gebruikt:

- a) op documenten gebaseerde gegevensuitwisseling: de gegevens worden in de vorm van een bestand en automatisch uitgewisseld tussen de respectieve IT-systemen;
- b) geïntegreerde gegevensuitwisseling: de gegevens worden uitgewisseld tussen twee applicaties die zich direct op de respectieve IT-systemen bevinden;
- c) interactieve gegevensuitwisseling: de gegevens worden op interactieve wijze uitgewisseld met behulp van een webapplicatie via een browser.

2. De gemeenschappelijke oplossingen voor de uitwisseling van gegevens omvatten het protocol, het gegevensformaat en het netwerk. Voor elk van de in het eerste lid genoemde types van gegevensuitwisseling worden de volgende gemeenschappelijke oplossingen voor de uitwisseling van gegevens gebruikt:

- a) voor de op documenten gebaseerde gegevensuitwisseling:
  - i) protocol: AS4;
  - ii) gegevensformaat: Edig@s-XML of een equivalent gegevensformaat dat een identieke mate van interoperabiliteit waarborgt;
- b) voor de geïntegreerde gegevensuitwisseling:
  - i) protocol: HTTP/S-SOAP;
  - ii) gegevensformaat: Edig@s-XML of een equivalent gegevensformaat dat een identieke mate van interoperabiliteit waarborgt;
- c) voor de interactieve gegevensuitwisseling: protocol HTTP/S.

Voor alle types van gegevensuitwisseling als omschreven onder a) tot en met c), is het netwerk het internet.

Artikel 20 (Veiligheid en beschikbaarheid van het gegevensuitwisselingssysteem)

1. De beheerder is belast met de invoering en handhaving van passende beveiligingsmaatregelen. Meer in het bijzonder:

- a) beveiligen zij de communicatieketen teneinde een beveiligde en betrouwbare communicatie te waarborgen, waaronder begrepen ook de bescherming van de vertrouwelijkheid via encryptie, de

integriteit en authenticiteit via ondertekening door de afzender en de niet-weerlegbaarheid via een ondertekende bevestiging;

b) leggen zij afdoende beveiligingsmaatregelen ten uitvoer om ongevoegde toegang tot hun IT-infrastructuur te voorkomen;

c) stellen zij de andere partijen waarmee zij communiceren onverwijld in kennis van elke ongevoegde toegang die tot hun eigen systeem heeft plaatsgevonden of kan hebben plaatsgevonden.

2. De beheerder is belast met het waarborgen van de beschikbaarheid van zijn eigen systeem, en:

a) neemt passende maatregelen om te voorkomen dat een probleem op één punt in het systeem, inclusief de netwerkverbinding(en) met de aanbieder(s) van internetdiensten, het hele gegevensuitwisselingssysteem onbeschikbaar maakt;

b) verwerft de passende diensten en ondersteuning van zijn aanbieder(s) van internetdiensten;

c) minimaliseert de tijd waarin het systeem niet beschikbaar is ten gevolge van geplande IT-onderhoudswerkzaamheden en informeert zijn wederpartijen tijdig van dergelijke geplande perioden waarin het systeem niet beschikbaar is.

Hoofdstuk 3 – bepalingen over transport van elektriciteit via landsgrensoverschrijdend net NL - Verenigd Koninkrijk

Paragraaf 1. Algemeen

Artikel 21 (reikwijdte)

Dit hoofdstuk is van toepassing op de beheerder van een landsgrensoverschrijdend net dat de grens met het Verenigd Koninkrijk overschrijdt en waardoor elektriciteit wordt getransporteerd.

Artikel 22 (begrippen)

Voor de doeleinden van dit hoofdstuk en de daarop berustende bepalingen zijn de volgende definities van toepassing:

- „de beheerder”: de beheerder van een landsgrensoverschrijdend net dat de grens met het Verenigd Koninkrijk overschrijdt en waardoor elektriciteit wordt getransporteerd;
- „net”: landsgrensoverschrijdend net dat de grens met het Verenigd Koninkrijk overschrijdt en waardoor elektriciteit wordt getransporteerd;
- „netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet”: de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet, als bedoeld in artikel 10, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998;
- „UIOSI” („use-it-or-sell-it”): beginsel op basis waarvan de capaciteit op het net van aangekochte en niet-genomineerde fysieke transmissierechten automatisch ter beschikking wordt gesteld voor de dag-vooruit-capaciteitstoewijzing en de houder van deze rechten een vergoeding van de beheerder ontvangt;
- „UIOLI” („use-it-or-lose-it”): beginsel op basis waarvan de capaciteit op het net van aangekochte en niet-genomineerde fysieke transmissierechten automatisch ter beschikking wordt gesteld voor de dag-vooruit-capaciteitstoewijzing en de houder van deze rechten geen vergoeding van de beheerder ontvangt.

Artikel 23 (koppeling met net van TenneT)

1. De beheerder beschikt over een koppeling met het landelijke transmissiesysteem voor elektriciteit, niet zijnde een aansluiting, als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b, van de Elektriciteitswet.

2. De beheerder en de beheerder van het landelijke transmissiesysteem leggen in een overeenkomst een redelijke vergoeding vast voor het onderhoud en beheer van de koppeling, door de landelijke transmissiesysteembeheerder.

3. Bij ministeriële regeling kunnen nadere voorwaarden worden gesteld over de vergoeding, bedoeld in het tweede lid.

Artikel 24 (financiële aansprakelijkheid)

1. Een beheerder draagt er zorg voor dat de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet op geen enkele wijze, waaronder financieel, aansprakelijk kan zijn voor handelingen van de beheerder of haar aandeelhouders en dochtermaatschappijen.

2. Een beheerder draagt er zorg voor dat netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet op geen enkele wijze financieel zal bijdragen aan de exploitatie van het net.

Artikel 25 (voorleggen congestiebeheersprocedures)

1. Voordat de beheerder van het net congestiebeheersprocedures hanteert, legt hij deze procedures ter goedkeuring voor aan de Autoriteit Consument en Markt.
2. De Autoriteit Consument en Markt verleent de goedkeuring indien uit toetsing blijkt dat de methoden en voorwaarden redelijk, objectief, marktconform, niet-discriminatoir, transparant en in het belang van een goede marktwerking zijn.
3. De beheerder rapporteert aan Autoriteit Consument en Markt over alle overeenkomsten die tussen hem en de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet voor elektriciteit met betrekking tot het net zijn en worden aangegaan. De beheerder zal de definitieve overeenkomsten ter inzage overleggen aan de Autoriteit Consument en Markt en nieuwe overeenkomsten ter goedkeuring voorleggen aan de Autoriteit Consument en Markt. De Autoriteit Consument en Markt verleent de goedkeuring indien uit toetsing blijkt dat deze overeenkomsten goed netbeheer door de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet niet kunnen schaden en dat de overeenkomsten marktconform en niet-discriminatoir zijn.
4. De beheerder publiceert zijn goedgekeurde voorstel voor zijn congestiebeheersprocedures, bedoeld in het eerste lid, op een voor eenieder toegankelijke website.
5. De beheerder en haar aandeelhouders en dochtermaatschappijen zullen zich onthouden van iedere bemoeiing met de uitvoering van de taken die op grond van artikel 16e van de Elektriciteitswet 1998 aan de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet zijn opgedragen.
6. De beheerder handelt overeenkomstig de goedgekeurde congestiebeheersprocedures en meldt de Autoriteit Consument en Markt indien hij daarvan is afgeweken.

Artikel 26 (beheer en toewijzing van capaciteit op het net)

1. De beheerder past een UIOLI of UIOSI systeem toe dat transparant en niet-discriminatoir is bij de toewijzing van capaciteit op het net.
2. De beheerder past, in overleg met Autoriteit Consument en Markt, het allocatiemechanisme of de informatievoorziening aan indien het allocatiemechanisme of de informatievoorziening de mededinging niet blijkt te bevorderen, of ten koste blijkt te gaan van de efficiënte werking van de interne elektriciteitsmarkt, of ten koste blijkt te gaan van de efficiënte werking van het gereguleerde systeem waarmee het net is verbonden. Indien de beheerder een ander allocatiemechanisme wil gaan toepassen dan impliciete veilingen of expliciete veilingen, of capaciteit met een contractduur langer dan één jaar wil gaan aanbieden, dan legt zij deze wijziging van het allocatiemechanisme voordat dit in gebruik wordt genomen ter goedkeuring aan Autoriteit Consument en Markt voor.
3. De beheerder maakt de maximale capaciteit van het net beschikbaar.

Paragraaf 2. Transparantie en publicatieverplichtingen

Artikel 27 (Transparantie)

1. De beheerder zal de hierna gespecificeerde informatie met betrekking tot de beschikbaarheid van de capaciteit, het toegepaste allocatiemechanisme en de allocatieresultaten publiceren op een voor eenieder toegankelijke website.
2. In aanvulling op de artikelen 29 tot en met 31, kan Autoriteit Consument en Markt aanvullende voorwaarden aan de informatievoorziening stellen, die moeten worden opgenomen in het voorstel, bedoeld in artikel 26.
3. De beheerder publiceert:
  - a) jaarlijks de berekende veilig beschikbare transportcapaciteit voor het volgend kalenderjaar op uurbasis;
  - b) ten hoogste twee dagen voor de dag van transport een zo nauwkeurig mogelijke waarde voor de veilig beschikbare transportcapaciteit voor de betreffende dag van transport op uurbasis;
  - c) eventuele wijzigingen van de onder a en b genoemde veilig beschikbare transportcapaciteit zo spoedig mogelijk openbaar;
  - d) dagelijks de beschikbare capaciteit voor dag-vooruit-transporten voor de volgende dag op uurbasis.
4. De beheerder publiceert, wanneer hij gebruik maakt van een expliciete veilingmethodiek:
  - a) een duidelijke uitleg van de werking van de toegepaste allocatiemethodiek voor de expliciete veiling;

b) onmiddellijk na het uitvoeren van een expliciete veiling de hoeveelheid toegewezen capaciteit en de prijs daarvan.

5. De beheerder publiceert, wanneer hij gebruik maakt van een impliciete veilingmethodiek:

a) een duidelijke uitleg van de werking van de toegepaste allocatiemethodiek voor de impliciete veiling;

b) voor zover mogelijk en noodzakelijk voor de Nederlandse elektriciteitsbeurs marktprijzen en verhandelde volumes op uurbasis binnen een redelijke termijn.

Artikel 28 (Overwinsten)

1. De beheerder stuurt binnen een redelijke termijn, na de dag waarop het tien jaar geleden is dat het net voor het eerst in gebruik is genomen een financieel verslag aan de Autoriteit Consument en Markt. Het financieel verslag bevat:

a) de werkelijke gemaakte kosten en behaalde omzetten tot aan de dag waarop het tien jaar is geleden dat het net voor het eerst in gebruik is genomen;

b) een bijgestelde raming van de verwachte kosten en opbrengsten voor de periode van vijftien jaar na de dag waarop het tien jaar geleden is dat het net voor het eerst in gebruik is genomen;

c) een bijgestelde raming van de interne rentabiliteit van de investering gebaseerd op de informatie bedoeld onder a) en b);

d) een vergelijking van de gegevens bedoeld onder a) tot en met c) met de equivalenten daarvan uit de ontheffingsaanvraag van de beheerder;

e) een verklaring waarmee de beheerder aantoont dat het financiële verslag alle relevante informatie bevat die noodzakelijk zijn om de totale kosten en baten van het project en het interne rendement van de investering nauwkeurig te controleren.

2. Indien de bijgestelde raming van de interne rentabiliteit zoals genoemd in het financiële verslag meer dan een procentpunt hoger is dan de ten tijde van de indiening van de ontheffingsaanvraag geraamde interne rentabiliteit, staan voor de beheerder de volgende twee opties open:

a) de beheerder gebruikt het bedrag van de additionele winsten voor de financiering van een uitbreiding van de capaciteit van het net. Daarbij dient de uitbreiding van de capaciteit in gebruik te zijn genomen en beschikbaar te zijn voor energietransporten over het net voor 1 april 2036; of

b) de beheerder stemt ermee in dat het bedrag van de additionele winsten voor 1 april 2036 in twee gelijke delen wordt gesplitst. Deze delen worden betaald aan de landelijk netbeheerders wier netten het net is gekoppeld. De netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet gebruikt dit bedrag voor de financiering van de gereguleerde activa in Nederland.

3. Onder additionele winsten, bedoeld in het tweede lid, wordt verstaan: het bedrag dat bij de werkelijke kosten over 25 jaar had moeten worden opgeteld om de interne rentabiliteit te verminderen tot een rentabiliteit die niet meer dan een procentpunt hoger ligt dan de in de ontheffingsaanvraag geraamde interne rentabiliteit.

Artikel 29 (Beheerstaken)

1. De beheerder heeft in het kader van het beheer van het net tot taak:

a) het door hem beheerde net in werking te hebben, te onderhouden en te repareren;

b) de veiligheid en betrouwbaarheid van het net en van het transport van elektriciteit over de net op de meest doelmatige wijze te waarborgen;

c) onverminderd artikel 33 op een geschikte wijze gegevens te publiceren over zijn koppelingen met netten, het gebruik van het net en de toewijzing van transportcapaciteit;

d) gebruikers alle gegevens te verstrekken die zij voor een efficiënte toegang tot het net inclusief gebruik ervan nodig hebben.

2. In aanvulling op de taken, bedoeld in het eerste lid, heeft de beheerder tevens tot taak:

a) de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet voor elektriciteit de gegevens te verschaffen die nodig zijn om een betrouwbare en efficiënte werking, alsmede de samenhangende ontwikkeling en interoperabiliteit, van de netten te waarborgen;

b) tijdig en doeltreffend gegevens uit te wisselen over het functioneren van het net met de aangrenzende transmissiesysteembeheerder in overeenstemming met de door de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet vast te stellen minimale voorwaarden en verplichtingen inzake de operationele netwerkveiligheid;

c) onverminderd artikel 36 het openbaar maken van informatie die nodig is voor doeltreffende mededinging en een efficiënte werking van de markt.

Artikel 30 (Gegevens leveringszekerheid)

Voor uitvoering van de taak genoemd in artikel 4a Elektriciteitswet, kan Onze Minister verlangen van de beheerder dat hij hem gegevens en inlichtingen verstrekt binnen een door hem te bepalen termijn en op een door hem te bepalen wijze.

Artikel 31 (nadere regels)

Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over:

- a) de wijze waarop de beheerder en de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet zich jegens elkaar gedragen ten aanzien van het in werking hebben van het net en het landelijk hoogspanningsnet, het voorzien van een koppeling tussen het net en het landelijk hoogspanningsnet en het uitvoeren van transport van elektriciteit over het net;
- b) de wijze waarop de beheerder en de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet zich jegens elkaar gedragen ten aanzien van het meten van gegevens betreffende het transport van elektriciteit;
- c) de wijze waarop de beheerder en de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet zich jegens elkaar gedragen ten aanzien van de systeemdiensten,
- d) de regeling van de samenwerking tussen de beheerder en de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet ten aanzien van de uitvoering van de onderdelen a, b en c, ten behoeve van het waarborgen van het beheer van het net en het transport van elektriciteit in buitengewone omstandigheden over het net;
- e) de wijze waarop de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet jegens de beheerder de energiebalans handhaaft,
- f) het verrichten van reparaties van en onderhoud van het net,
- g) de wijze waarop de beheerder en de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet zich jegens elkaar gedragen ten aanzien van het verstrekken van informatie die noodzakelijk is voor een goede uitvoering van verordening 714/2009 en de daarop gebaseerde richtsnoeren door de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet.

Hoofdstuk 4. informatieverstrekking

Artikel 32 (Informatieverstrekking)

1. Onze Minister kan verlangen dat een beheerder van een landsgrensoverschrijdend net dat de grens met het Verenigd Koninkrijk overschrijdt hem inzage geeft in gegevens en bescheiden, onderscheidenlijk gegevens en inlichtingen verstrekt die hij nodig heeft voor de uitvoering van de hem in de Gaswet en Verordening 715/2009 dan wel de Elektriciteitswet 1998 en Verordening 714/2009 opgedragen taken.
2. Degene aan wie een verzoek is gedaan inzage te geven in gegevens en bescheiden, onderscheidenlijk gegevens en inlichtingen te verstrekken, is verplicht binnen de door Onze Minister gestelde redelijke termijn alle medewerking te verlenen die deze redelijkerwijze kan vorderen bij de uitoefening van zijn bevoegdheden.
3. Onze Minister gebruikt bescheiden, gegevens of inlichtingen over de beheerder van een landsgrensoverschrijdend net dat de grens met het Verenigd Koninkrijk overschrijdt welke hij heeft verkregen in verband met enige werkzaamheid ten behoeve van de uitvoering van een van zijn taken op grond van de Gaswet en Verordening 715/2009 dan wel de Elektriciteitswet 1998 en Verordening 714/2009, uitsluitend voor de toepassing van de Gaswet en Verordening 715/2009 dan wel de Elektriciteitswet 1998 en Verordening 714/2009.

Artikel 33 (Vertrouwelijke informatie)

1. Wanneer een beheerder van een landsgrensoverschrijdend net dat de grens met het Verenigd Koninkrijk overschrijdt bij de uitvoering van zijn taak de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, draagt hij er zorg voor dat die gegevens niet ter beschikking komen of kunnen komen van derden, tenzij enig wettelijk voorschrift anders bepaalt.
2. Indien een beheerder van een landsgrensoverschrijdend net dat de grens met het Verenigd Koninkrijk overschrijdt gegevens over zijn bedrijfsvoering die commercieel voordeel kunnen opleveren ter beschikking stelt aan anderen, doet hij dit op niet-discriminatoire wijze.
3. Een beheerder van een landsgrensoverschrijdend net dat de grens met het Verenigd Koninkrijk overschrijdt maakt alle informatie openbaar die bijdraagt aan een doeltreffende mededinging en een efficiënte werking van de markt, voor zover deze redelijkerwijs te genereren is uit de informatie waarover hij beschikt op basis van de uitvoering van de op grond van dit besluit aan hem toegekende taken.

Hoofdstuk 5. Toezicht

Artikel 34

1. De Autoriteit Consument en Markt kan ingeval van overtreding van het bepaalde bij of krachtens dit besluit, met uitzondering van overtreding van het bepaalde bij of krachtens Verordening 715/2009 de overtreder een last onder dwangsom opleggen.
2. De Autoriteit Consument en Markt kan in geval van overtreding van het bepaalde bij of krachtens:
  - a) de artikelen 29, eerste lid, onderdelen c, d, tweede lid, onderdelen a en b, 30 en 32, de overtreder per overtreding een bestuurlijke boete opleggen van ten hoogste € 900.000 of, indien dat meer is, 1% van de omzet van de overtreder, en
  - b) de artikelen 5, 6, 29, eerste lid, onderdelen a, b, en 33, de overtreder per overtreding een bestuurlijke boete opleggen van ten hoogste € 900.000 of, indien dat meer is, 10% van de omzet van de overtreder.
2. De bestuurlijke boete die ingevolge het eerste lid, onderdelen a en b, ten hoogste kan worden opgelegd wordt verhoogd met 100%, indien binnen een tijdvak van vijf jaar voorafgaand aan de dagtekening van het van de overtreding opgemaakte rapport, bedoeld in artikel 5:48, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, een aan die overtreder voor een eerdere overtreding van eenzelfde of een soortgelijk wettelijk voorschrift opgelegde bestuurlijke boete onherroepelijk is geworden.

Hoofdstuk 6. Geschilbeslechting

Artikel 35

1. Een partij die een geschil heeft met een beheerder van een landsgrensoverschrijdend net dat de grens met het Verenigd Koninkrijk overschrijdt over de wijze waarop deze zijn taken en bevoegdheden op grond van dit besluit uitoefent, dan wel aan zijn verplichtingen op grond van dit besluit voldoet, kan een klacht bij de Autoriteit Consument en Markt indienen.
- 2. De Autoriteit Consument en Markt beslist op een klacht binnen twee maanden na ontvangst van de klacht. De Autoriteit Consument en Markt kan de in de eerste volzin genoemde termijn met twee maanden verlengen als zij aanvullende gegevens nodig heeft. Indien de klager daarmee instemt, is verdere verlenging mogelijk.
3. De geschilbeslechtingswerkzaamheden worden niet verricht door personen die betrokken zijn bij werkzaamheden op grond van hoofdstuk 3, paragrafen 4 tot en met 6, van de Elektriciteitswet 1998 dan wel op grond van hoofdstuk 2, paragrafen 2.2. en 2.3, van de Gaswet.
4. De beslissing van de Autoriteit Consument en Markt is bindend.
5. Het indienen van een klacht als bedoeld in het eerste lid, laat onverlet elke mogelijkheid voor de desbetreffende partij een hem ter beschikking staand rechtsmiddel aan te wenden.

Hoofdstuk 7. Slotbepaling

Artikel 36

Dit besluit treedt in werking op 30 maart 2019, met dien verstande dat:

- a) de artikelen 2 en 6 vervallen met ingang van 3 december 2022, voor zover ze betrekking hebben op de beheerder van een landgrensoverschrijdend net dat de grens met het Verenigd Koninkrijk overschrijdt en waardoor gas wordt getransporteerd;
- b) de artikelen 2 en 24 tot en met 28 vervallen op 1 april 2036 voor zover ze betrekking hebben op de beheerder van een landgrensoverschrijdend net dat de grens met het Verenigd Koninkrijk overschrijdt en waardoor elektriciteit wordt getransporteerd.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,

NOTA VAN TOELICHTING

I. ALGEMEEN

1. Doel en aanleiding

Deze algemene maatregel van bestuur strekt ertoe een juridisch kader te bieden op grond waarvan de twee bestaande energieverbindingen voor respectievelijk het transport van elektriciteit en (aard)gas kunnen blijven functioneren in het geval het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland (VK) met ingang van 30 maart 2019 de Europese Unie (EU) heeft verlaten zonder terugtrekkingsakkoord, of na afloop van de overgangperiode zoals voorzien in deel V van het ontwerp terugtrekkingsakkoord, indien dit akkoord in werking treedt. De regering van het VK heeft op 29 maart 2017 overeenkomstig artikel 50 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) de Europese Raad in kennis gesteld van het voornemen zich terug te trekken uit de EU. Artikel 50, derde lid, van de VEU schrijft voor dat de EU-verdragen niet meer van toepassing zijn op het VK met ingang van de datum van inwerkingtreding van het terugtrekkingsakkoord. Wanneer er géén sprake is van een terugtrekkingsakkoord zal reeds met ingang van 30 maart 2019 deze situatie gelden.

De terugtrekking van het VK heeft belangrijke consequenties voor de energierelatie tussen Nederland en het VK op het gebied van aardgas en elektriciteit. De Nederlandse en Britse gas- en elektriciteitsmarkten zijn de afgelopen jaren namelijk in steeds grotere mate onderworpen aan Europese regelgeving en zijn mede daardoor ook in steeds grotere mate met elkaar geïntegreerd en vervlochten geraakt. Wanneer het VK zonder terugtrekkingsakkoord de EU verlaat, wordt het VK – vanuit het oogpunt van de EU – een zogenaamd derde land. Dit heeft tot gevolg dat de Europese Verdragen en hierop gebaseerde Europese regelgeving niet meer van toepassing zijn op het VK. Specifiek op energieterrein heeft dit tot gevolg dat het VK niet langer deel uitmaakt van de interne energiemarkt van de Europese Unie en de Europese regelgeving die daarvoor geldt. De verhouding tussen de EU en het VK valt dan onder de externe betrekkingen die de EU dan heeft met een derde land. De regels van de interne energiemarkt die tot op heden van toepassing waren op de grensoverschrijdende verbindingen voor gas en elektriciteit tussen Nederland en het VK, zijn op de datum van terugtrekking niet langer van toepassing op deze verbindingen. Er is dan geen juridisch kader meer voor de wijze waarop transportcapaciteit op de gas – en elektriciteitsverbindingen tussen Nederland en het VK aangeboden kan worden aan marktpartijen. De daardoor ontstane onzekerheid maakt energiehandel en -transport tussen beide landen niet meer mogelijk. Dit heeft negatieve effecten op de Nederlandse (en Britse) gas- en elektriciteitsmarkt en de beheerders van beide verbindingen, die voor hun inkomsten volledig afhankelijk zijn van de verkoop van de transportcapaciteit van de verbindingen.

2. Consequenties terugtrekking VK uit de EU voor de energieverbindingen

De terugtrekking van het VK brengt met zich mee dat het VK niet langer deel uitmaakt van de geïntegreerde energiemarkt van de EU. Het regelgevend kader van de EU is dan niet meer van toepassing op de energiemarkt van het VK.¹ Dit kader omvat is richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit, richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en 2009/73/EG en Verordening (EG) nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit en Verordening (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor de toegang tot aardgastransmissienetten. Dit EU-regelgevend kader kent specifieke kaders voor de regulering van elektriciteits- en aardgastransmissienetten met een uitgebreide rol voor de nationale toezichthouders. Een bijzonder onderdeel van deze transmissienetten wordt gevormd door zogeheten interconnectoren. Volgens de definitie gehanteerd in artikel 2, punt 13 van richtlijn 2009/72/EG, is een interconnector een

¹ Zie de Notice to stakeholders – withdrawal of the United Kingdom and the internal energymarket, van 27 april 2018, vindplaats: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/energy_market_en_0.pdf. In het bijzonder de laatste alinea op de eerste bladzijde.

uitrusting om elektriciteitssystemen onderling te koppelen. Volgens de definitie gehanteerd in artikel 2, punt 17, van richtlijn 2009/72/EG is een interconnector een transmissieleiding die een grens tussen lidstaten overschrijdt of overspant met uitsluitend als bedoeling de nationale transmissiesystemen van die lidstaten onderling te koppelen. Tot op heden gaat het Europese regelgevend kader uit van de gedachte dat interconnectoren zien op verbindingen tussen EU-lidstaten. Voor interconnectoren geldt in beginsel het normale, regulatoire regime dat van toepassing is op elektriciteits- en aardgastransmissienetten gelegen in de EU. Voor nieuw te bouwen interconnectoren of substantiële uitbreidingen van bestaande interconnectoren bestaat de mogelijkheid een (gedeeltelijke) ontheffing te geven van het regulatoire regime (zie voor gas artikel 36 van richtlijn 2009/73/EG en voor elektriciteit artikel 17 van Verordening (EG) nr. 715/2009). Door een dergelijke ontheffing kunnen de investeerders hun substantiële investeringen makkelijker terugverdienen bij een nieuwe interconnector of uitbreiding van een bestaande interconnector. Dit stimuleert investeringen in interconnectiecapaciteit en daarmee ook de leveringszekerheid en de verduurzaming van de Europese energievoorziening. Nederland heeft twee interconnectoren met het VK waarop het bovengenoemde Europeesrechtelijk kader van toepassing is. Het gaat voor elektriciteit om BritNed: een bi-directionele gelijkstroomhoogspannings-verbinding van 1000 MegaWatt tussen het Britse Isle of Grain en de Nederlandse Maasvlakte. Deze verbinding wordt geëxploiteerd door BritNed Ltd.: een joint venture van TenneT en National Grid. Op deze interconnector is een ontheffing van toepassing krachtens artikel 86c Elektricitwet 1998 en 17 van Verordening (EG) nr. 715/2009. Daarnaast gaat het om BBL: een hogedrukgasleiding van 235 kilometer die het Britse Bacton verbindt met het Nederlandse Balgzand. Deze verbinding wordt beheerd door BBL Company B.V., een samenwerking van Gasunie BBL B.V. (60%), Uniper Ruhrgas BBL B.V. (20%) and Fluxys BBL B.V. Op deze interconnector is een ontheffing van toepassing krachtens artikel 18h Gaswet en artikel 36 van richtlijn 2009/73/EG.

Dit complexe geheel aan regulering, met inbegrip van de specifieke ontheffingen die van toepassing zijn op beide interconnectoren, vallen weg op de datum van terugtrekking van het VK uit de Europese Unie. Er is daarbij geen sprake van een vervangend internationaal verdrag of internationale regulering die een voortgezet effectief functioneren van beide landsgrensoverschrijdende verbindingen ondersteunt of mogelijk maakt. Zonder vooruit te lopen op de toekomstige samenwerking tussen het VK en de EU op het gebied van energie, is het noodzakelijk om te voorzien in het minimaal noodzakelijke juridische kader om het voortgezette functioneren van beide verbindingen met het VK als derde land mogelijk te maken.

3. De grondslag dit besluit

In verband met de situatie veroorzaakt door de terugtrekking van het VK en de onzekerheden omtrent het al dan niet tot stand komen en inwerkingtreding van een terugtrekkingsakkoord en de nog te onderhandelen nieuwe relatie, is op 20 november 2018 bij de Tweede Kamer het voorstel van Wet tot wijziging van enige wetten en het treffen van voorzieningen in verband met de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie (Verzamelwet Brexit) ingediend.² Dat wetsvoorstel voorziet in de noodzakelijke wettelijke grondslag voor dit besluit door een op de specifieke situatie van landsgrensoverschrijdende verbinding met een derde land toegesneden grondslag op te nemen in de vorm van een nieuw achtste lid van artikel 10Aa van de Elektricitwet 1998 en een nieuw zevende lid van artikel 2b Gaswet. Deze grondslagen bieden de regering de mogelijkheid om bij of krachtens algemene maatregel van bestuur (amvb) regels te stellen met betrekking tot een landsgrensoverschrijdend net met een derde land en de beheerder van dat net. Daarmee kan snel en flexibel worden ingespeeld op de noodzaak te voorzien in een toepasselijk juridisch kader na 29 maart 2019. Dit besluit geeft uitvoering aan deze bevoegdheden. In dit verband dient te worden toegelicht dat het begrip "landsgrensoverschrijdend net dat de grens met een derde land overschrijdt" zoals opgenomen in de nieuwe grondslag van het achtste lid van artikel 10Aa van de Elektricitwet 1998 en het zevende lid van artikel 2b Gaswet, geen species vormt van het begrip landsgrensoverschrijdend net als gedefinieerd in artikel 1, onderdeel as, van de Elektricitwet 1998 noch van het begrip landsgrensoverschrijdend gastransportnet als gedefinieerd in artikel 1, onderdeel z, van de Gaswet. Het is een *eigenstandig* begrip. Uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel tot Wijziging van de Elektricitwet 1998 en van de Gaswet (implementatie van richtlijnen en verordeningen op het gebied van elektriciteit en gas),

² Kamerstukken II, 2018-19, 35 084, nrs. 1 t/m 3.

blijkt namelijk dat deze definities in artikel 1, onderdeel as. van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 1, onderdeel z van de Gaswet een uitdrukkelijk Europese oorsprong hebben en onlosmakelijk gekoppeld zijn aan de definitie van interconnector zoals opgenomen in de Europese regelgeving.³ Dit wordt nog verder versterkt door de omstandigheid dat in artikel 1, onderdeel at, van de Elektriciteitswet 1998 het begrip "interconnector-beheerder" wordt gedefinieerd als beheerder van een landsgrensoverschrijdend net dat geen deel uitmaakt van het landelijk hoogspanningsnet. Ook voor de Gaswet geldt een vergelijkbare koppeling (zie artikel 2b, eerste tot en met zesde lid). Daarbij kan ook nog worden gewezen dat bij interconnectoren expliciet rekening gehouden moet worden met de regulering van een andere *lidstaat* (zie artikel 2b, vierde, lid, Gaswet). De Europese definitie van het begrip interconnector waarbij door de Nederlandse wetgever nauw is aangesloten, legt namelijk uitdrukkelijk de koppeling met lidstaten. In artikel 2, eerste lid, van Verordening (EG) nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1228/2003, bepaalt dat een interconnector een transmissielijn is die een grens tussen lidstaten overschrijdt of overspant, en de nationale transmissiesystemen van de lidstaten onderling koppelt. In artikel 2, van richtlijn 2009/73/EG is interconnector in onderdeel 17 gedefinieerd als een transmissieleiding die een grens tussen lidstaten overschrijdt of overspant met uitsluitend als bedoeling de nationale transmissiesystemen van die lidstaten onderling te koppelen. Dat de Europese definities van interconnector niet de verbindingen met derde landen omvatten, blijkt onder andere uit thans voorliggende wijzigingsvoorstellen van de Europese Commissie.⁴

Nu het VK niet langer als lidstaat van de Europese Unie kwalificeert, is het begrip "landsgrensoverschrijdend net dat de grens met een derde land overschrijdt" geïntroduceerd om duidelijk een onderscheid te kunnen maken met andere landsgrensoverschrijdende netten die wel binnen de reikwijdte van het Europese begrip interconnector vallen. Dit heeft tot gevolg dat het besluit dat op deze grondslag wordt gebaseerd alle noodzakelijke elementen dient te bevatten die noodzakelijk zijn voor het functioneren van deze verbindingen.

Waar de Verzamelwet Brexit ziet op een landsgrensoverschrijdend net dat de grens met een derde land overschrijdt is het bereik van dit besluit beperkt tot een landsgrensoverschrijdend net dat de grens met het Verenigd Koninkrijk overschrijdt en waardoor gas en elektriciteit wordt getransporteerd, zijnde een species van dat net.

4. De inhoud van dit besluit

Met dit besluit wordt voorkomen dat een juridische leemte kan ontstaan na 29 maart 2019 of na afloop van een eventuele overgangperiode, met betrekking tot de gas- en elektriciteitsverbindingen tussen Nederland en het VK. Daarmee is de continuïteit van de energiehandel tussen beide landen geborgd en worden juridische onzekerheden en risico's zoveel mogelijk weggenomen. Om de overgang voor marktpartijen zo soepel mogelijk te laten verlopen, is gekozen in dit besluit een regime op te nemen dat zo dicht mogelijk aansluit bij de rechten en plichten die bij indiening van dit voorstel van kracht zijn voor Britned en BBL. Het gaat daarbij niet alleen om Europeesrechtelijke voorschriften, maar ook om de voorschriften die voortvloeien uit het Europese recht en in de Gaswet en Elektriciteitswet 1998 zijn geïmplementeerd. Nationale en Europese voorschriften waarvan Britned ofwel BBL ontheven zijn, zijn daarbij uiteraard niet overgenomen. Deze ontheffingen zelf komen namelijk ook te vervallen, omdat de rechtsbasis daarvoor ligt in (geïmplementeerde) Europese regels. Hiermee vervallen in eerste instantie ook de specifieke voorwaarden waaronder die ontheffingen zijn verleend, die in deze ontheffingen zijn opgenomen. Om te waarborgen dat deze van kracht blijven, zijn ook de voorwaarden uit de ontheffingen, voor zover nog relevant, in dit besluit overgenomen. Uitsluitend de bepalingen zijn opgenomen die noodzakelijk zijn voor het continueren van het functioneren van de verbindingen van Britned en BBL. Dit geldt niet voor alle voorschriften die bij indiening van dit voorstel van kracht zijn voor Britned en BBL. Veel Europese voorschriften zien bijvoorbeeld op de relatie tussen interconnectorbeheerders en Europese instituties zoals het Europees netwerk voor

³ Kamerstukken II, 2010-2011, 32 814, nr. 3, algemeen deel van de memorie van toelichting, paragraaf 2.2 en artikelsgewijze toelichting bij artikel I, lid A, achtste alinea

⁴ Zie bijv. COM(2017)660.

transmissiesysteembeheerders voor elektriciteit (ENTSO-E), het Europees netwerk van transmissiesysteembeheerders voor gas (ENTSO-G) en het Agentschap (ACER). Dergelijke bepalingen zijn logischerwijs niet overgenomen omdat het VK bij uittreding niet langer lid zal zijn van deze organisaties. Daarnaast moet er ook mee rekening worden gehouden dat met het voorliggende besluit geen verplichtingen kunnen worden opgelegd aan partijen die niet in Nederland actief zijn, zoals de Britse transmissiesysteembeheerder, National Grid.

De inhoud van dit besluit is in nauw overleg met de Autoriteit Consument en Markt tot stand gekomen. Uiteraard zijn ook de beheerders van beide landsgrensoverschrijdende netten bij de totstandkoming van deze regels betrokken en is met de autoriteiten van het VK technisch-inhoudelijk afgestemd. Nederland heeft zich daarbij op de hoogte gesteld van de energie-gerelateerde 'Statutory Instruments' van het VK die een gevolg zijn van de 'EU withdrawal act 2018'. Hierbij is er naar gestreefd om voor de toekomst zoveel mogelijk het samenwerken met de VK in deze specifieke situatie van gas- en elektriciteitsstromen tussen Nederland en het VK te faciliteren.

In de hoofdstukken 1 en 4 tot en met 6 van het besluit zijn de algemene voorschriften opgenomen die voor de landsgrensoverschrijdend netten die de grens met het Verenigd Koninkrijk overschrijden en waardoor gas en elektriciteit wordt getransporteerd gelden. Hoofdstuk 2 bevat specifieke bepalingen voor het landgrensoverschrijdende net met het Verenigd Koninkrijk waardoor gas wordt getransporteerd, hoofdstuk 3 voor dat waardoor elektriciteit wordt getransporteerd. In het artikelsgewijze gedeelte van deze toelichting is nader aangegeven welke Europeesrechtelijke voorschriften zijn opgenomen in deze hoofdstukken. Daarbij is eveneens ingegaan op noodzakelijk gebleken aanvullingen of wijzigingen van deze voorschriften.

4. Afstemming met ACM

Vanwege de spoedeisendheid van dit besluit en de korte voorbereidingstijd heeft ACM geen volwaardige uitvoerings- en handhavingstoets kunnen uitvoeren. In plaats daarvan is ACM nauw betrokken geweest bij de voorbereiding van het voorstel en heeft zij daarop ook informeel gereageerd. Op grond van deze reactie is het voorstel op een aantal punten aangepast.

5. Regeldruktoets ATR

PM

II ARTIKELSGEWIJS

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Algemeen

In het eerste hoofdstuk van dit besluit zijn de begripsbepalingen opgenomen die gelden voor de beide beheerders van een landsgrensoverschrijdend net met het Verenigd Koninkrijk (Britned en BBL). Daarnaast is een voorschrift opgenomen om de onafhankelijkheid ten opzichte van de landelijk netbeheerders te borgen.

Artikel 1

De begripsbepalingen in de artikel 1 van de Gas- en Elektriciteitswet 1998 gelden eveneens in dit besluit. Omdat voor het landgrensoverschrijdend net dat de grens met het Verenigd Koninkrijk overschrijdt een van de Gas- en Elektriciteitswet 1998 zelfstandig regime wordt gecreëerd is het noodzakelijk gebleken ook een op dat regime toegesneden begrippenkader in dit besluit op te nemen. In artikel 1 zijn daartoe begrippen opgenomen die betrekking hebben op de algemene voorschriften in dit besluit, namelijk de bepalingen opgenomen in de hoofdstukken 1 en 4 tot en met 6.

Artikel 2

Dit voorschrift is ontleend aan de punten 2c tot en met 2 uit voorwaarden bij ontheffing voor Britned en punten c en d onder 'Mededinging' uit de ontheffing voor BBL. Het eerste, tweede en derde lid waarborgen de onafhankelijkheid van Britned en BBL ten aanzien van de netbeheerder van het landelijke hoogspanningsnet respectievelijk de netbeheerder van het landelijk gastransportnet. Het derde lid ziet specifiek op de overeenkomsten tussen de twee beheerders. Het vierde lid bevat een algemene bepaling om te waarborgen dat de exploitatie van beide grensoverschrijdende netten niet de werking van de Nederlandse energiemarkt of de werking van het landelijk hoogspanningsnet of gastransportnet frustreert. De Autoriteit Consument en Markt kan hier op handhaven.

Hoofdstuk 2. Bepalingen over het landsgrensoverschrijdende net voor gas

Algemeen

Het tweede hoofdstuk richt zich op BBL, de beheerder van het landsgrensoverschrijdende net dat de grens met het Verenigd Koninkrijk overschrijdt en die gas transporteert. Het hoofdstuk bevat bepalingen, gebaseerd op Europese en nationale voorschriften, die betrekking hebben op ontvlechting, balancering, interoperabiliteit en gegevensuitwisseling en transparantievoorschriften. Deze bepalingen zijn met name gebaseerd op voorschriften uit Verordening (EG) nr. 715/2009 betreffende de voorwaarden voor de toegang tot aardgastransmissienetten, Verordening (EU) 2015/703 tot vaststelling van een netcode inzake interoperabiliteit en gegevensuitwisseling en de Gaswet. Deze bepalingen zijn overgenomen en zo herschreven dat deze expliciet betrekking hebben op BBL en in sommige gevallen ook op de beheerder van het landelijk gastransportnet, GTS. Daarnaast is op BBL op het moment van indiening van dit voorstel een ontheffing van toepassing krachtens artikel 18h Gaswet en artikel 36 van Richtlijn 2009/73/EG. Deze ontheffing loopt tot 2 december 2022. Zoals hiervoor aangegeven, vervalt deze ontheffing na een harde Brexit of het aflopen van een eventuele transitieperiode. Relevante voorschriften uit de ontheffing zijn daarom ook overgenomen in dit besluit.

Om onzekerheid over het bereik van deze voorschriften weg te nemen, is in artikel 3 van dit hoofdstuk ook gemarkeerd op welk fysiek punt het EU-acquis (interne markt) precies begint te gelden. Dit is vanaf het punt waar het gas op Nederlands grondgebied wordt ingevoerd dan wel onttrokken. Definitie van dit punt is ook noodzakelijk voor specifieke voorschriften uit de hiervoor genoemde verordeningen, die BBL verplichtingen opleggen ten aanzien van dit punt. Hierbij wordt opgemerkt dat dit fysieke punt geen entry-exitpunt op het landelijk gastransportnet is, waar capaciteit op geboekt kan worden of tarieven op moeten worden doorberekend. Dit is in lijn met de situatie waarvan sprake is bij indiening van dit voorstel en de tariefstructuren van gas zoals vastgesteld door de ACM, d.d. 11 december 2018. Op grond hiervan is de capaciteit van BBL en Gastransport Services onderdeel van hetzelfde gasmarktsysteem, om zo de marktintegratie tussen Nederland en het VK, en de twee belangrijkste virtuele handelsplaatsen Title Transfer Facility (TTF,

Nederland) en National Balancing Point (NBP, VK) met elkaar te verbinden. Hierdoor is het niet nodig om in dit besluit bepalingen uit de Netcode betreffende geharmoniseerde transmissietariefstructuren voor gas (NC TAR) zoals voorgeschreven in Verordening (EU) 2017/460 van de Commissie van 16 maart 2017 tot vaststelling van een netcode betreffende geharmoniseerde transmissietariefstructuren voor gas over te nemen. Als het marktgebied van GTS en BBL in de toekomst gesplitst wordt, en het fysieke punt dat het net van GTS koppelt met het net van BBL terugkomt als entry-exitpunt, zal het nodig zijn aanvullende voorwaarden op te nemen in dit besluit, onder andere ten aanzien van de tariefregulering. In dat geval ligt voor de hand om deze voorwaarden te baseren op de voorwaarden uit de ontheffing van BBL zoals die nu gelden.. Dit houdt het volgende in met betrekking tot het regulatoire kader:

- Voor de periode tot uiterlijk 2 december 2022 dient BBL Company voor de ontheven capaciteit een marktgeoriënteerd, non-discriminatoir en transparant mechanisme voor de toewijzing van de beschikbare capaciteit ter beschikking te stellen aan marktdeelnemers.
- BBL Company stelt de tarieven vast en mag daarbij rekening houden met de tarieven en voorwaarden die in de twee langstlopende initiële contracten van de originele BBL-pijpleiding worden gehanteerd.
- ACM, in samenspraak met Ofgem in het VK, beoordeelt vooraf of het mechanisme voor de toewijzing voldoet aan de eisen van transparantie, marktoriëntatie en non-discriminatie en
- Het mechanisme, de tarieven en voorwaarden moeten vooraf door BBL Company zijn gepubliceerd.

Een aantal voorschriften uit Europese regelgeving legt verplichtingen op aan interconnectorbeheerders om grensoverschrijdend samen te werken. Met dit besluit kunnen echter geen verplichtingen worden opgelegd aan de transmissiesysteembeheerder uit het Verenigd Koninkrijk, namelijk National Grid. Er is daarom in een aantal gevallen gekozen om in de bewoording op te nemen dat BBL of GTS slechts moeten 'streven' naar samenwerking met National Grid, nu deze samenwerking feitelijk niet kan worden afgedwongen door Nederlandse partijen. In de 'Statutory Instruments' die het VK heeft gepubliceerd met betrekking tot haar grensoverschrijdende verbindingen voor energie, zijn vergelijkbare verplichtingen opgenomen voor BBL.

Paragraaf 1. Algemeen

Artikel 3

Er is voor gekozen om het fysieke punt waar het gas op Nederlands grondgebied wordt ingevoerd of onttrokken expliciet te markeren, om te markeren vanaf waar het Europese recht van toepassing is.

Artikel 4

De definities in artikel 4 zijn specifiek opgesteld voor dit besluit en dus specifiek van toepassing op het 'derde land' Verenigd Koninkrijk en de specifieke situatie van een cliff-edge Brexit. Zie ook de artikelsgewijze toelichting bij artikel 1.

Artikelen 5 en 6

Artikel 5 is afgeleid van artikel 2c, eerste lid, Gaswet en bevat het groepsverbod. Om de onafhankelijkheid van BBL te waarborgen is er in dit artikel in het tweede en derde lid voor gekozen om de voorwaarden uit artikel 9 van de Richtlijn 2003/55/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2003 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas over te nemen in dit besluit. Dit reflecteert de juridische situatie die van kracht is op het moment van indiening van dit wetsvoorstel.

BBL is een samenwerking van Gasunie BBL B.V. (60 procent), Uniper Ruhrgas BBL B.V. (20 procent) en Fluxys BBL B.V. (20 procent). Artikel 6 is opgenomen in verband met de positie van Uniper Ruhrgas BBL B.V.. De positie van Uniper vormt namelijk een uitzondering op het groepsverbod, opgenomen in artikel 5. In dit besluit wordt geregeld dat deze uitzondering tot 2 december 2022 in lijn met hetgeen is bepaald in de ontheffing voor BBL. Na die datum geldt het groepsverbod uit dit besluit onverkort voor BBL.

Artikel 7

In dit artikel is aangesloten bij artikel 21 van Verordening (EG) nr. 715/2009. Dit artikel bepaalt onder meer de balanceringsregels voor interconnectorbeheerders. Er is voor gekozen om de balanceringsregels grotendeels over te nemen. Het eerste lid verplicht BBL het net in evenwicht te houden, ofwel het 'in equals out' principe te hanteren. Hierdoor hoeft geen methode voor bepaling van tarieven voor onbalans te worden vastgesteld. Het artikel regelt voorts dat BBL een voorstel voor balanceringsregels naar de ACM moet sturen. Gezien het krappe tijdsbestek zal BBL dit voorstel voor de balanceringsregels al voor de inwerkingtreding van dit besluit aanleveren bij ACM. BBL hanteert al een dergelijke set regels die aan dezelfde randvoorwaarden voldoen. De ACM kan als regulerende instantie dit voorstel dan beoordelen voor balanceringsregels aan de hand van criteria die zijn overgenomen uit artikel 21 van Verordening (EG) nr. 715/2009.

Paragraaf 2. Interoperabiliteit

Artikel 8

Voor de artikelen over interoperabiliteit is aangesloten bij artikelen in de Verordening (EU) 2015/703. De algemene bepalingen zijn afgeleid van hetgeen staat in artikel 3 van deze verordening. Hierbij is ervoor gekozen om de regels voor het matchingsproces en regels voor de toewijzing van gashoeveelheden niet over te nemen omdat deze niet relevant zijn.

Artikel 9

Het eerste lid van dit artikel bevat de verplichting voor de beheerder om bepaalde informatie met betrekking tot de beschikbaarheid van capaciteit en de resultaten beschikbaar te stellen en te publiceren op een voor ieder toegankelijke website. Het tweede lid regelt dat gebruikers de voor hen relevante bepalingen minimaal twee maanden voor publicatie in kunnen zien en hier ook commentaar op kunnen leveren. Het derde lid bepaalt dat de ACM de verplichte voorwaarden van de algemene bepalingen, of wijzigingen, publiceert die betrekking hebben op hetgeen staat in artikel 8. Voor de artikelen over interoperabiliteit is aangesloten bij artikelen in de Verordening (EU) 2015/703. De informatieverplichting staat in artikel 4 van deze Verordening. In dit besluit is de verplichting geschreven specifiek voor BBL en GTS en de mededeling die zij dient te doen aan de Nederlandse regulerende instantie ACM.

Artikel 10

Voor de artikelen over interoperabiliteit is aangesloten bij artikelen in de Verordening (EU) 2015/703. De voorschriften voor het beheersen van de gasstroom staan in artikel 6 van deze Verordening. Deze voorschriften blijven noodzakelijk om een gecontroleerde, nauwkeurige, voorspelbare en efficiënte gasstroom mogelijk te maken, zodat de markt niet wordt belemmerd. Op grond van het eerste lid van dit artikel zijn GTS en BBL verplicht om hier een overeenkomst over te sluiten. Hier wordt ook geregeld welke van de twee verantwoordelijk is voor het sturen van de gasstroom over dit punt. Het tweede lid regelt dat de gasstroom gestuurd kan worden voor het punt. Het derde lid specificeert dat de hoeveelheid en richting van de gasstroom die is overeengekomen door GTS en BBL is gebaseerd op de handel en capaciteitsallocatie, inclusief eventuele correcties. Het vierde lid is opgenomen zodat ook wijzigingen kunnen worden doorgevoerd in de hoeveelheid gas of de richting van de gasstroom, wanneer dit noodzakelijk is voor de nationale of Europese veiligheid en/of leveringszekerheid.

Artikel 11

Het eerste lid schrijft voor dat de meetnormen voor gashoeveelheid- en kwaliteit duidelijk zijn omschreven. Het tweede lid belast BBL met installatie, beheer en onderhoud van de meetapparatuur en het delen van deze informatie met GTS. Het derde lid vermeldt het streven om ook met National Grid tot overeenstemming te komen over de basismeetinformatie. Voor de artikelen over interoperabiliteit is aangesloten bij artikelen in de Verordening (EU) 2015/703. De meetbeginselen voor gashoeveelheid- en kwaliteit staan vermeld in artikel 7 van deze Verordening. Door het overnemen van deze meetbeginselen blijven de meetnormen voor volume, energie en gaskwaliteit duidelijk vastgesteld en omschreven.

Artikel 12

Het eerste lid schrijft voor dat GTS en BBL in de gaten blijven houden dat er consistentie is tussen de toegewezen hoeveelheden aan zowel GTS- als BBL zijde van het punt. Het verschil hiertussen wordt bijgehouden in een lopende verschilrekening, zoals voorgesteld in het tweede en derde lid.

Mocht er toch gebruik worden gemaakt van een andere toewijzingsregel is er een informatieplicht naar gebruikers van de BBL. Zij kunnen ook opmerkingen maken over de voorgestelde alternatieve toewijzingsregel. Dit artikel sluit aan bij artikel 9 van de Verordening (EU) 2015/703. Hierin staan de voorschriften over toewijzing van gashoeveelheden vermeld. Met het opnemen van dit artikel is getracht om de consistentie tussen toegewezen gashoeveelheden aan beide zijden van het fysieke punt te waarborgen. Op grond van het artikel uit dit besluit zijn GTS en BBL verplicht om hier een overeenkomst over te sluiten

Artikel 13

De communicatieprocedures in het geval van uitzonderlijke gebeurtenissen staan beschreven in artikel 10 van Verordening (EU) 2015/703. In het artikel in de verordening is sprake van een verplichting voor transmissiesysteembeheerders om ervoor te zorgen dat er communicatieprocedures worden vastgesteld voor snelle en gelijktijdige communicatie in het geval van uitzonderlijke gebeurtenissen. Deze verplichting geldt niet meer voor BBL na een cliff edge Brexit. Het eerste lid bepaalt dat in die situatie, BBL moet 'streven naar' vaststelling van communicatieprocedures met National Grid. Aangezien de Nederlandse wetgever niet in staat is National Grid zelf te binden, is het niet mogelijk de vaststelling van een overeenkomst tussen beide partijen af te dwingen. Bovendien wordt in het tweede lid aan BBL de verplichting opgelegd om in het geval van deze uitzonderlijke gebeurtenissen zowel GTS als BBL in te lichten, zowel over de gebeurtenis zelf als het verwachte effect en verwachte einde.

Artikel 14

In dit artikel is aangesloten bij artikel 12 van de Verordening (EU) 2015/703. Dit artikel regelt dat de procedure voor wijziging van de overeenkomst tussen BBL en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet, GTS, transparant en voldoende gedetailleerd moet zijn.

Artikel 15

De gaskwaliteit is in de interne gasmarkt van de EU vastgesteld in hoofdstuk IV van de Verordening (EU) 2015/703.. De bepalingen in dit artikel zijn afgeleid van hetgeen bepaald in artikel 15 van deze Verordening, die het beheer van grensoverschrijdende handelsbeperkingen ten gevolge van gaskwaliteitsverschillen regelt. Deze bepalingen zijn zo opgesteld dat BBL en GTS wordt opgeroepen om samen te werken met National Grid ter voorkoming van handelsbeperkingen. Het eerste lid bepaalt dat de transmissiesysteembeheerders meerdere mogelijkheden hebben om de gaskwaliteit op elkaar te laten aansluiten, bijvoorbeeld via menging en uitruil. Mocht dit niet mogelijk zijn regelt het tweede lid dat BBL en GTS hier ACM over informeren. Het derde lid bepaalt dat ACM kan opdragen dat GTS en BBL binnen 12 maanden bepaalde maatregelen treffen. Hierbij kunnen eerst de technisch haalbare opties om de gaskwaliteitsverschillen te beperken worden uitgewerkt, met een kosten-baten analyse en raming van de uitvoeringstijd. Hierbij is (d) ook een openbare raadpleging over de geïdentificeerde oplossingen voorzien. Vervolgens kan een gezamenlijk voorstel worden voorgelegd bij ACM. Hierbij worden ook de resultaten van de consultatie gedeeld..

Artikel 16

Deze bepalingen zijn afgeleid van het artikel 19 uit de Verordening (EU) 2015/703. Er kunnen ook handelsbeperkingen optreden door verschillende odorisatiepraktijken. Met odorisatie wordt bedoeld dat een zwavelgoed wordt toegevoegd aan de gasstroom. Dit kan voor bepaalde infrastructuur of afnemers problemen opleveren. Voor BBL geldt dat gas enkel wordt ingevoerd vanuit het GTS netwerk. Dit kan wel problemen opleveren als er een verschil is met de odorisatiepraktijk in het VK. Deze situatie heeft zich nog nooit voorgedaan, maar toch is er voor gekozen dit artikel op te nemen gezien de veranderende situatie. Het eerste lid regelt dat GTS en BBL streven naar samenwerking met National Grid om verschillen in odorisatiepraktijken, met handelsbeperkingen dientengevolge, dienen te voorkomen. Wanneer dit niet lukt stelt het tweede lid dat BBL en GTS hierover ACM en Onze Minister informeren. Artikel 35 biedt dan de mogelijkheid tot geschilbeslechting bij de ACM.

Paragraaf 3. Uitwisseling van gegevens

Artikel 17

Het gemeenschappelijk stelsel van eenheden is vastgesteld in artikel 13 van de Verordening (EU) 2015/703. Om de consistentie van dit stelsel van eenheden te behouden voor marktpartijen is

ervoor gekozen dit stelsel van eenheden over te nemen in artikel 17. Het eerste lid bepaalt dat BBL geteenschappelijk stelsel van eenheden blijft gebruiken. Het tweede lid specificeert de verschillende eenheden voor de parameters druk, temperatuur, volume, calorische bovenwaarde, energie en Wobbe-index. Het derde lid geeft de mogelijkheid aan BBL, GTS en ACM om overeen te komen dat wordt afgeweken van dit stelsel van eenheden en op basis van andere referenties gegevens uit te wisselen.

Artikel 18

Dit artikel is afgeleid van transparantievoorschriften vastgelegd in bijlage 1 van Verordening (EG) nr. 715/2009. In punt 3.1 en 3.2 van deze bijlage worden een aantal typen gegevens gedefinieerd, die transmissiesysteembeheerders moeten publiceren in het kader van transparantie en een goede marktwerking. Deze belangen zijn ook na een cliff edge Brexit relevant en daarom zijn de voorschriften ook in dit besluit opgenomen. Daarbij is een selectie gemaakt van de type gegevens die relevant zijn voor BBL. Het artikel schrijft voor dat BBL op haar website een gedetailleerde beschrijving geeft van het net, alsmede informatie over de gaskwaliteit en drukeisen, de regels voor koppeling met het net en alle informatie met betrekking tot (mogelijke) wijzigingen van de diensten en voorwaarden. Daarnaast bepaalt het artikel ook dat BBL informatie publiceert waar zich fysieke congestie kan voordoen, in zoverre dit uit ervaring is gebleken. In het oorspronkelijke artikel uit de Europese Verordening staan ook informatie-eisen ten aanzien van capaciteitsallocatie en handel. Gezien dat deze Amvb hier niet op ziet is ervoor gekozen deze informatie-eisen niet op te nemen in deze Amvb.

Artikel 19

Dit artikel is afgeleid van artikel 21 van de Verordening (EU) 2015/703. Hiermee wordt genormeerd op welke wijze de gegevens, genoemd in artikel 18 van dit besluit, precies gedeeld moeten worden. Een aantal onderdelen uit artikel 21 van de Verordening zijn niet overgenomen omdat zij zien op de relatie met ENTSO-G en ACER. Het eerste lid bepaalt op welke manieren gegevensuitwisseling kan plaats vinden. Het tweede lid bepaalt dat het protocol en het gegevensformaat worden vastgelegd.

Artikel 20

Het eerste lid regelt dat BBL passende beveiligingsmaatregelen treft. Het gaat bijvoorbeeld om beveiliging van de communicatieketen via encryptie van gegevens en het nemen van maatregelen om ongevoegde toegang tot IT-infrastructuur te voorkomen. Vanzelfsprekend is van belang dat na een cliff-edge Brexit BBL onverminderd verantwoord omgaat met (gevoelige) gegevens. Het tweede lid beschrijft de wijze waarop BBL moet waarborgen dat, bij het uitwisselen van gegevens, de veiligheidsnormen in acht worden genomen. De bepalingen zijn afgeleid van artikel 22 van de Verordening (EU) 2015/703.

Hoofdstuk 3. Bepalingen over het landsgrensoverschrijdende net voor elektriciteit

Algemeen

Het derde hoofdstuk richt zich op Britned, de beheerder van het landsgrensoverschrijdende net tussen Nederland en het Verenigd Koninkrijk voor elektriciteit. Het hoofdstuk bevat bepalingen, gebaseerd op Europese en nationale voorschriften, die betrekking hebben op ontvlechting, congestiebeheersprocedures, besteding van overwinsten en transparantievoorschriften. Deze bepalingen zijn gebaseerd op voorschriften uit Verordening (EG) nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit, Verordening (EU) 2015/1222 van de Commissie van 24 juli 2015 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende capaciteitstoewijzing en congestiebeheer en de Elektriciteitswet. Deze bepalingen zijn overgenomen en zo herschreven dat deze expliciet betrekking hebben op Britned. Daarnaast is op Britned op het moment van indiening van dit voorstel een ontheffing van toepassing krachtens artikel 7, eerste lid, Verordening (EG) nr. 1228/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2003 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit (nu: artikel 17, Verordening (EG) nr. 714/2009). Deze ontheffing loopt tot 1 april 2036. Zoals hiervoor aangegeven, vervalt deze ontheffing na een harde Brexit of het aflopen van een eventuele transitieperiode. Relevante voorschriften uit de ontheffing zijn daarom ook overgenomen in dit besluit.

De meeste bepalingen in dit hoofdstuk zijn afgeleid van voorschriften uit de ontheffing van Britned en de Elektriciteitswet 1998. Relatief weinig bepalingen zijn in dit hoofdstuk gebaseerd op Europese voorschriften. Dit is in lijn met het regelgevend kader dat bestaat op het moment van indiening van dit voorstel. Een belangrijke reden hiervoor is dat de ontheffing voor Britned relatief veel gedetailleerde voorschriften bevat.

In dit hoofdstuk is een grondslag opgenomen voor de vaststelling van aanvullende regels bij ministeriële regeling. In deze ministeriële regeling zullen voorschriften worden opgenomen uit de zogenaamde 'technische codes' die op het moment van indiening van dit voorstel van kracht zijn voor Britned, uit hoofde van haar wettelijke status als 'interconnector-beheerder' en 'netbeheerder'. Na een harde Brexit of het aflopen van een eventuele transitieperiode beschikt Britned niet langer over deze status en zijn de bepalingen uit de technische codes als gevolg niet langer op haar van toepassing. Opname van deze voorschriften in een ministeriële regeling ligt meer voor de hand gezien het technische karakter daarvan.

Net als het geval in de gasector, bestaan er voorschriften in Europese regelgeving die verplichtingen opleggen aan interconnectorbeheerders om grensoverschrijdend samen te werken. Omdat met dit besluit geen verplichtingen kunnen worden opgelegd aan National Grid, is daarom in een aantal gevallen gekozen om in de bewoording op te nemen dat BBL of GTS slechts moeten 'streven' naar samenwerking met National Grid, nu deze samenwerking feitelijk niet kan worden afgedwongen door Nederlandse partijen. In de 'Statutory Instruments' die het VK heeft gepubliceerd met betrekking tot haar grensoverschrijdende verbindingen voor energie, zijn vergelijkbare verplichtingen opgenomen voor Britned.

Paragraaf 1. Algemeen

Artikel 21

Dit artikel regelt dat de bepalingen in hoofdstuk 3 uitsluitend van toepassing zijn op "de beheerder van een landsgrensoverschrijdend net dat de grens met het Verenigd Koninkrijk overschrijdt waarover elektriciteit wordt getransporteerd". De bepalingen zijn daarmee alleen van kracht op Britned, en niet BBL.

Artikel 22)

In dit artikel worden een aantal begrippen gedefinieerd die van toepassing zijn in hoofdstuk 3. In dit hoofdstuk zijn de definities "de beheerder" en "het net" anders gedefinieerd dan in hoofdstuk 2. Het hoofdstuk ziet immers op de beheerder van het landsgrensoverschrijdende net voor elektriciteit en niet op die voor gas. Daarnaast zijn de begrippen "UIOSI" en "UIOLI" gedefinieerd. De definitie van "UIOSI" is gebaseerd op de definitie daarvan in Verordening (EU) 2016/1719. Deze begrippen zijn nader toegelicht in de toelichting bij artikel 26.

Artikel 23

Artikel 23 betreft de koppeling van het net van Britned met dat van TenneT. Op deze koppeling zijn, op het moment van indiening van dit voorstel, een aantal bijzondere voorwaarden van toepassing die volgen bepalingen uit de technische codes. Van belang is om te markeren dat deze koppeling niet 'een aansluiting' betreft zoals gedefinieerd in artikel 1, eerste lid, onder b, maar dat TenneT wel een vergoeding in rekening brengt voor onderhoud en beheer van deze koppeling. Hiermee wordt beoogd de afspraken die bestaan op het moment van indiening van dit voorstel te bestendigen en niet te wijzigen. Op grond van het derde lid kunnen bij ministeriële regeling aanvullende voorwaarden worden gesteld ten aanzien van deze vergoeding.

Artikel 24

De bepalingen in het eerste en tweede lid zijn afgeleid van hetgeen bepaald in punt 2e en 2f van de ontheffing voor Britned. Hierin zijn voorwaarden gesteld die de afhankelijkheid van Britned ten opzichte van TenneT waarborgen. Het eerste lid verplicht Britned te voorkomen dat TenneT aansprakelijk is voor handelingen van Britned. Het tweede lid voorkomt dat TenneT financieel bijdraagt aan de exploitatie van het net. Deze voorwaarden worden voor Britned in aanvulling gesteld op de voorwaarden genoemd in artikel 2, welke op zowel Britned als BBL van toepassing zijn. Er is voor gekozen om deze voorwaarden apart te formuleren omdat van dergelijke

randvoorwaarden geen sprake is in de ontheffing voor BBL, en het uitgangspunt van dit besluit is om waar mogelijk niet aan de rechtsposities van betrokken partijen te tornen.

Artikel 25

De bepalingen in het eerste en tweede lid zijn afgeleid van hetgeen bepaald in punt 1a en 3a van de voorwaarden bij de ontheffing voor Britned. Zoals hierboven aangegeven, vervalt deze ontheffing op 30 maart 2019 wanneer er geen uittredingsakkoord is gesloten. Het eerste lid van dit artikel verplicht Britned om een voorstel te sturen aan ACM voor de methoden en voorwaarden met betrekking tot de allocatie van de capaciteit, het gebruik van de capaciteit en de informatievoorziening aan derden daarover. ACM krijgt op grond van het tweede lid de bevoegdheid deze te toetsen aan een aantal algemene criteria, en deze goed te keuren wanneer zij van mening is dat het voorstel aan deze criteria voldoet. Het doel is te waarborgen dat Britned haar transportcapaciteit aanbiedt aan marktpartijen op een manier die bijdraagt aan een efficiënte werking van de elektriciteitsmarkt, die transparant en begrijpelijk is voor marktpartijen en dat Britned geen misbruik kan maken van haar positie als enige beheerder van een grensoverschrijdende verbinding voor elektriciteit tussen Nederland en het VK. Het ligt voor de hand dat ACM bij de beoordeling van het voorstel ook kan kijken naar hoe het voorstel afwijkt van met vergelijkbare bepalingen die zijn opgenomen in de Netcode.

Het derde lid verplicht Britned om over al haar overeenkomsten met de landelijke transmissiesysteembeheerder, TenneT, met betrekking tot het net, te rapporteren en deze bij ACM ter inzage te leggen. Ook dient Britned daarbij aan te tonen dat de overeenkomsten goed netbeheerder door TenneT niet in de weg staan en dat de overeenkomsten marktconform en niet-discriminatoire zijn. Deze bepaling beoogt te regelen wat momenteel is vastgelegd in punt 1b van de voorwaarden uit de ontheffing voor Britned. De aanleiding voor deze bepaling was dat de commerciële participatie van TenneT Holding bv, moedermaatschappij van Britned, in theorie zou kunnen leiden tot interferentie tussen het commerciële belang van de exploitatie van het grensoverschrijdende net en het goede beheer van het landelijk hoogspanningsnet.

Het vierde lid verplicht Britned om het voorstel, bedoeld in het eerste lid, na goedkeuring te publiceren. Deze bepaling is afgeleid van hetgeen bepaald in punt 3a van de voorwaarden bij de ontheffing voor Britned.

Ten slotte verplicht het zesde lid Britned, en haar aandeelhouders en dochtermaatschappijen, zich te onthouden van bemoeiing met de uitvoering van de taak toegewezen aan de netbeheerder van het net op zee, vastgelegd in artikel 16e van de Elektriciteitswet. Deze bepaling is afgeleid van hetgeen bepaald in punt 2h van de voorwaarden bij de ontheffing voor Britned.

Artikel 26

Deze bepaling is afgeleid van hetgeen bepaald in punt 3b en 3c van de voorwaarden bij de ontheffing voor Britned. Artikel 26 bevat een aantal aanvullende voorwaarden waaraan het voorstel als bedoeld in het eerste lid van artikel 25, moet voldoen. Specifiek zien deze voorwaarden op de wijze waarop capaciteit op de grensoverschrijdende verbinding wordt toegewezen aan marktpartijen. In het eerste lid is bepaald dat de beheerder een zogenaamd "UIOSI" ofwel "use-it-or-lose-it" of "UIOLI" ofwel "use-it-or-sell-it" principe toepast. Dit zijn principes die momenteel van toepassing zijn voor het toewijzen van capaciteit op grensoverschrijdende verbindingen tussen lidstaten in de EU, op grond van Verordening (EU) 2016/1719. Het zijn principes die waarborgen dat marktpartijen die capaciteit boeken, deze ook daadwerkelijk gebruiken of verkopen zodat de schaarse capaciteit optimaal wordt gebruikt. Het tweede lid bevat een verplichting voor de beheerder om haar voorwaarden en methoden voor capaciteitstoewijzing onder bepaalde condities aan te passen, in overleg met ACM.

Paragraaf 2. Transparantie en publicatieverplichtingen

Artikel 27

De bepalingen in artikel 27 zijn afgeleid van hetgeen bepaald in punt 4 van de voorwaarden bij de ontheffing voor Britned, welke zelf gebaseerd zijn op condities uit de Netcode, bedoeld in artikel 31, eerste lid, onderdeel a van de Elektriciteitswet. Het artikel bevat verplichtingen voor de beheerder om bepaalde informatie met betrekking tot de beschikbaarheid van zijn capaciteit, het toegepaste allocatiemechanisme en de allocatieresultaten te publiceren op een voor een ieder toegankelijke website. In het eerste lid is in het algemeen de publicatieplicht voor de beheerder

vastgelegd. In het tweede lid van artikel 28 is bepaald dat ACM aanvullende condities voor de publicatie van informatie kunnen worden toegevoegd. In het derde lid is gespecificeerd welke informatie de beheerder moet publiceren ten aanzien van de door hem beschikbaar gestelde capaciteit. In het vierde en vijfde lid is geregeld welke informatie de beheerder moet publiceren met betrekking tot expliciete veilingen van capaciteit respectievelijk impliciete veilingen van capaciteit. Deze laatste twee voorschriften refereren naar twee verschillende methodes om capaciteit toe te wijzen aan marktpartijen (impliciet of expliciet). Het verschil tussen die methoden betekent dat daar ook andere informatieverplichtingen voor gelden.

Artikel 28

Deze bepaling is afgeleid van hetgeen bepaald in punt 6 van de voorwaarden bij de ontheffing voor Britned. Deze voorwaarde is in 2007 toegevoegd aan de ontheffing van Britned en regelt dat, mocht er sprake zijn van aanzienlijk hogere winsten dan geraamd bij aanvraag van de ontheffing, een deel van deze winsten apart wordt gezet. De besteding van dit deel van de winsten is vervolgens gelimiteerd, zodat zij een positief effect heeft voor de elektriciteitsmarkt in haar geheel. Concreet verplicht deze bepaling Britned om, na de dag waarop het tien jaar geleden is dat zij voor het eerst in gebruik is genomen, een financieel verslag te sturen aan ACM. In het eerste lid, onderdelen a tot en met e, is uitgewerkt welke financiële gegevens het precies betreft. Daarbij moet de beheerder een vergelijking maken tussen de interne rentabiliteit en de interne rentabiliteit, geraamd ten tijde van de ontheffingsaanvraag van de beheerder. Het tweede lid bepaalt dat, indien de interne rentabiliteit voldoende hoger is dan de interne rentabiliteit geraamd ten tijde van de ontheffingsaanvraag, additionele winsten moeten worden ingezet voor een van de twee doelen, uitgewerkt onderdelen a en b. Deze additionele winsten moeten ofwel worden ingezet voor financiering van de uitbreiding van de capaciteit van het net van Britned, ofwel uitgekeerd worden aan de landelijke transmissiesysteembeheerders aan wier netten Britned is gekoppeld. In casu zijn dat TenneT aan de Nederlandse zijde en National Grid aan de Britse zijde. Op grond van onderdeel b moet TenneT dit bedrag vervolgens gebruiken voor de financiering van haar eigen transportinfrastructuur. Het derde lid bepaalt ten slotte hoe 'additionele winsten' financieel berekend moet worden.

Artikel 29

Artikel 29 bevat een aantal verplichtingen voor Britned, die momenteel op haar van toepassing zijn op grond van haar wettelijke status als interconnector-beheerder, zoals bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel a, van de Elektriciteitswet 1998. Artikel 10Aa, eerste lid, van deze wet bepaalt onder andere dat de artikelen 16, eerste lid, onderdelen a, b, j, k, l, en tweede lid, onderdelen g, k, en m uit deze wet van toepassing zijn op zogenaamde interconnector-beheerders. Zoals in het algemeen deel van deze toelichting omschreven, is Britned na 30 maart 2019, wanneer er geen uittredingsakkoord wordt gesloten, niet langer een interconnector-beheerder conform de Elektriciteitswet en zijn deze verplichtingen niet langer op haar van toepassing.

Het eerste lid somt een aantal verplichtingen op. Onderdeel a wordt Britned verplicht het net in werking te hebben, te onderhouden en te repareren. Dit is gebaseerd op artikel 16, eerste lid, onderdelen a en j. Wat betreft dit laatste deel slechts voor zover relevant, de verplichting om 'koppelingen met andere netten te realiseren' is niet overgenomen omdat er Britned geen nieuwe koppelingen aanlegt.

Onderdeel b wordt Britned verplicht op de veiligheid en betrouwbaarheid van het net en het transport daarover op de meest doelmatige wijze te waarborgen. Dit is gebaseerd op artikel 16, eerste lid, onderdeel b.

Onderdeel c is een verplichting opgenomen voor Britned om gegevens te publiceren over koppelingen tussen haar net en de met haar gekoppelde transmissiesystemen, het gebruik van haar net en de toewijzing van transportcapaciteit. Dit is gebaseerd op artikel 16, eerste lid, onderdeel k. Onderdeel c is ook opgenomen dat deze plicht geldt onverminderd artikel 36 uit dit besluit, in lijn met artikel 16, eerste lid, onderdeel k, waarin is opgenomen dat deze plicht geldt onverminderd artikel 79 uit de Elektriciteitswet.

Onderdeel d is een verplichting opgenomen voor Britned om gebruikers alle gegevens te verstrekken die zij voor een efficiënte toegang tot het net inclusief gebruik ervan nodig hebben. Dit is gebaseerd op artikel 16, eerste lid, onderdeel l.

Onder het tweede lid zijn verplichtingen opgenomen, gebaseerd op verplichtingen uit artikel 16, tweede lid.

Onderdeel a is een verplichting opgenomen voor Britned om TenneT de gegevens te verschaffen die nodig zijn om een betrouwbare en efficiënte werking, alsmede de samenhangende ontwikkeling en interoperabiliteit, van de netten te waarborgen.

Onderdeel b is een verplichting opgenomen voor Britned om tijdig en doeltreffend gegevens uit te wisselen over het functioneren van het net met National Grid, in overeenstemming met de door TenneT vast te stellen voorwaarden inzake de operationele netwerkveiligheid. De bepalingen onderdelen a en b zijn gebaseerd op artikel 16, tweede lid, onderdeel g.

Onderdeel c is een verplichting opgenomen voor Britned om informatie openbaar te maken die nodig is voor doeltreffende mededinging en een efficiënte werking van de markt. Dit is gebaseerd op artikel 16, tweede lid, onderdeel k. Onderdeel c is ook opgenomen dat deze plicht geldt onverminderd artikel 36 uit dit besluit, in lijn met artikel 16, tweede lid, onderdeel k, waarin is opgenomen dat deze plicht geldt onverminderd artikel 79 uit de Elektriciteitswet.

Ten slotte wordt opgemerkt dat er geen bepaling wordt opgenomen in het besluit, gebaseerd op artikel 16, tweede lid, onderdeel m, van de Elektriciteitswet. Deze bepaling verplicht een interconnector-beheerder tot samenwerking met het Europese Agentschap voor toezichthouders (ACER). Een dergelijke verplichting is niet logisch na 30 maart 2019, indien er geen uitredingsakkoord is gesloten, omdat in die situatie niet langer sprake is van een verbinding tussen twee lidstaten.

Artikel 30

Deze bepaling is afgeleid van artikel 4a van de Elektriciteitswet 1998. In het artikel in de Elektriciteitswet 1998 is Onze Minister belast met de taak om gegevens te verzamelen en te analyseren met betrekking tot de leverings- en voorzieningszekerheid van het Nederlandse elektriciteitssysteem. Hiermee wordt geregeld dat Onze Minister ook van Britned informatie en gegevens mag verlangen voor deze taak.

Artikel 31

Met deze bepaling wordt een grondslag gecreëerd voor vaststelling van een ministeriële regeling voor een aantal specifieke onderwerpen. Het voornemen is hierin een aantal voorschriften op te nemen uit de zogenaamde netcodes. Netcodes worden op voorstel van netbeheerders vastgesteld door ACM op grond van artikel 31, Elektriciteitswet 1998. De bepalingen daarin zijn op het moment van indiening van dit voorstel van kracht voor Britned, uit hoofde van haar wettelijke status als 'interconnector-beheerder' en 'netbeheerder', maar na een harde Brexit of het aflopen van een eventuele transitieperiode niet meer. De bepaling is afgeleid van artikel 31, Elektriciteitswet 1998, onderdelen a, b, c, e, j en k. Alleen de onderdelen die relevant zijn voor Britned zijn daarbij overgenomen. Opname van deze voorschriften in een ministeriële regeling ligt meer voor de hand gezien het technische karakter daarvan.

Hoofdstuk 4. Informatieverstrekking

Algemeen

Hoofdstuk 4 bevat een aantal aanvullende bepalingen die van toepassing zijn op zowel Britned als BBL. Het betreft algemene verplichtingen om zorgvuldig om te gaan met eventueel vertrouwelijke informatie en de Minister op verzoek informatie te verstrekken in lijn met verplichtingen die momenteel op grond van de Gaswet of Elektriciteitswet 1998 gelden voor netbeheerders.

Artikel 32 (Informatieverstrekking)

De minister kan BBL dan wel Britned verzoeken om inlichtingen en bescheiden over te leggen maar ook kan hij inzage van gegevens en inlichtingen vorderen. Dit verzoek kan niet verder reiken dan voor zover deze informatie noodzakelijk is voor de uitvoering van de Gaswet, Verordening 715/2009 respectievelijk de Elektriciteitswet 1998 en Verordening 714/2009 (derde lid). Deze bepaling is afgeleid van artikel 78 van de Elektriciteitswet 1998.

Artikel 33

Deze bepaling is afgeleid van artikel 79 van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 37 van de Gaswet. In de bepaling in dit besluit zijn een aantal algemene verplichtingen opgenomen voor Britned en BBL, die momenteel ook op hen van toepassing zijn maar zouden vervallen na 30 maart 2019 wanneer er geen uittredingsakkoord is gesloten. Het betreft een verplichting om zorgvuldig om te gaan met vertrouwelijke gegevens, het non-discriminatoir beschikbaar stellen van informatie waar anderen commercieel voordeel van zouden kunnen hebben en een verplichting om informatie beschikbaar te maken die bijdraagt aan een doeltreffende mededingen en efficiënte werking van de markt.

Hoofdstuk 5. Toezicht

Artikel 34

Deze bepaling is afgeleid van artikel 77i van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 60ad van de Gaswet. Op grond van het eerste lid is ACM bevoegd een last onder dwangsom op te leggen. In de beschikking tot oplegging van een last onder dwangsom die strekt tot het ongedaan maken van een overtreding of het voorkomen van verdere overtreding dient een termijn te worden gesteld waar binnen de overtreder de last kan uitvoeren zonder dat de dwangsom wordt verbeurd (artikel 5:32a, Algemene wet bestuursrecht, hierna: Awb). Ingevolge artikel 5:32b, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht kan de dwangsom op een bedrag ineens, op een bedrag per tijdseenheid waarin de last niet is uitgevoerd of per overtreding van de last worden vastgesteld. Het vastgestelde bedrag moet in redelijke verhouding staan tot de zwaarte van het geschonden belang en de beoogde werking van de dwangsomoplegging (derde lid van artikel 5:32b Awb).

In het tweede lid wordt geregeld welke boete ten hoogste kan worden opgelegd voor overtreding van voorschriften, genoemd in onderdeel a respectievelijk onderdeel b. De nadelige gevolgen die (kunnen) optreden bij niet naleving van voorschriften die zijn opgenomen in onderdeel a zijn minder ernstig dan die in onderdeel b. De voorschriften in onderdeel a betreffen veelal het verstrekken van gegevens en inlichtingen. Om die reden bedraagt de maximaal op te leggen bestuurlijke boete € 900.000 of, indien dat meer is, 1% van de omzet. In onderdeel b zijn voorschriften opgenomen die onder meer betrekking hebben op essentiële taken opgedragen aan de beheerder van een landsgrensoverschrijdend net dat de grens met het VK overschrijdt. Het ligt dan ook in de reden dat op overtreding van zulke voorschriften een hogere maximale bestuurlijke boete (van maximaal 10% van de omzet) kan worden opgelegd. Bij iedere boetebeschikking zal afgewogen moeten worden hoe hoog de boete in dat concrete geval moet zijn. Op grond van het tweede lid dient ACM daarbij in geval van recidive de boete te verhogen met 100%.

Hoofdstuk 6. Geschilbeslechting

Artikel 35

Deze bepaling is afgeleid van artikel 51 van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 19 van de Gaswet. De bepaling voorziet in een regeling tot beslechting van geschillen over de wijze waarop een BBL of Britned zijn taken of bevoegdheden op grond van dit besluit uitoefent. De regeling houdt, kort gezegd, in dat een partij die een geschil heeft een klacht kan indienen bij ACM (eerste lid). ACM neemt binnen twee maanden een beslissing op de klacht. Met het oog op het inwinnen van informatie, kan hij de termijn voorts eenmaal met ten hoogste twee maanden eenzijdig verlengen; verdere verlenging is slechts mogelijk met instemming van de klager (tweede lid). De beslissing van ACM is bindend (vierde lid). Dit juridisch bindende karakter impliceert dat sprake is van een besluit in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, dat vatbaar is voor bezwaar en beroep. In het vijfde lid is bepaald dat het indienen van een klacht bij ACM niet in de weg staat aan het gebruik van enige rechtsgang die de klager ter beschikking staat, zoals het indienen van een vordering bij de burgerlijke rechter.

Hoofdstuk 7. Slotbepalingen

Artikel 36

De inwerkingtredingsbepaling speelt in op de situatie dat het Verenigd Koninkrijk met ingang van 30 maart 2019 de Europese Unie (EU) heeft verlaten zonder terugtrekkingsakkoord. Van af die datum zal dan het juridisch kader gelden dat in dit besluit is opgenomen met betrekking tot de twee bestaande energieverbindingen voor respectievelijk het transport van elektriciteit en (aard)gas tussen Nederland en het Verenigd Koninkrijk. Het is met het oog op deze specifieke

situatie noodzakelijk af te wijken van de data van de vaste verandermomenten als bedoeld in aanwijzing 4.17 voor de regelgeving.

De geldigheidsduur van een aantal bepalingen in dit besluit wordt bepaald door de duur waarop de voorwaarden thans gelden met betrekking tot de ontheffing van BBL en Britned. De ontheffing van BBL krachtens artikel 18h Gaswet en artikel 36 van Richtlijn 2009/73/EG loopt tot 2 december 2022. De ontheffing van Britned ontheffing krachtens artikel 17, Verordening 714/2009 loopt tot 1 april 2036. De onderdelen a en b waarborgen dat op die datum ook de voorwaarden die verbonden zijn aan de ontheffing, vervallen.